

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ЗВІТ

РЕКТОРА
ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ
ЗА 2015 РІК

ПРОФЕСОР В.І. АРАНЧІЙ

СХВАЛЕНО

Конференцією трудового колективу ПДАА
від «15» лютого 2016 року

м. Полтава
2016 р.

Полтавська державна аграрна академія (далі – ПДАА) є одним із престижних аграрних вищих навчальних закладів України, який готує фахівців для агропромислового комплексу Полтавської області та України на європейському рівні.

З 27 липня 2011 року академію очолює Аранчій Валентина Іванівна, кандидат економічних наук, професор.

Відповідно до умов контракту, статуту академії, Закону України «Про вищу освіту» протягом 2015 року ректор здійснювала безпосереднє управління діяльністю академії та її структурних підрозділів.

Відповідно до діючого законодавства, статуту і контракту, у межах наданих повноважень ректора:

- забезпечувала неухильне виконання нормативно-правових актів України, Міністерства освіти і науки України, та рішень керівних органів академії;

- вирішувала поточні та перспективні питання діяльності академії, забезпечувала стабільність його фінансового стану, використання і підтримання у відповідному стані закріпленого державного майна, охорону праці, дотримання законності і правопорядку;

- організовувала навчально-виховну, науково-дослідну, міжнародну, виробничо-господарську та соціально-побутову діяльність академії.

ЗМІСТ

1.	Проведення навчально-виховного процесу на рівні державних стандартів якості освіти	4
2.	Науково-дослідна робота професорсько-викладацького складу	25
3.	Проведення освітнього процесу на рівні світових стандартів та міжнародне співробітництво	40
4.	Інтеграція навчально-виховного процесу з науковими дослідженнями та виробництвом	45
5.	Ефективне і стійке фінансово-економічне, господарське становище навчального закладу	57
6.	Додержання законодавства, активне використання засобів щодо удосконалення управління	60

1. Проведення навчально-виховного процесу на рівні державних стандартів якості освіти

Навчально-виховний процес в академії протягом звітного періоду був спрямований на вирішення завдань реформування вищої школи у відповідності до сучасних світових вимог та підготовки кваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної, відповідальної та ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні державних стандартів.

Для досягнення заявленої мети необхідним було виконання низки завдань: створення організаційно-методичних засад щодо розвитку у студентів мотивації до навчання, формування навичок самостійної навчальної, науково-дослідної та практичної роботи, професійно значущих якостей, знань, умінь і навичок майбутніх фахівців, розвиток та поглиблення наукових і практичних інтересів до професійної діяльності, забезпечення умов для гармонійного творчого розвитку особистості студента в умовах особистісно-зорієнтованого навчання.

ПДАА має право підготовки фахівців за 10 напрямками підготовки та 11 спеціальностями загальним ліцензованим обсягом прийому – 3730 осіб, у т.ч. 1855 осіб денної форми навчання. Загальна характеристика Полтавської державної аграрної академії подана в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Загальна характеристика Полтавської державної аграрної академії

№ з/п	Показники діяльності	Кількісні параметри	
		денна	заочна
1.	Ліцензований обсяг осіб, у т.ч. за освітньо-кваліфікаційними рівнями:	1855	1875
	- бакалавр	985	735
	- спеціаліст	270	830
	- магістр	600	310
2.	Кількість студентів, разом:	5883	
	у т.ч. за формами навчання:	3336	2547
3.	Кількість навчальних груп	134	118
4.	Кількість напрямів підготовки та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців:	28	19
	- бакалавр	10	7
	- спеціаліст	7	7
	- магістр	11	7
	Кількість кафедр:	32	
5.	з них випускових:	13	
	Кількість факультетів:	7	
6.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м), з них:	38640	
7.	- власні (кв. м)	38640	

Освітня діяльність академії, що забезпечує підготовку фахівців за ступенями вищої освіти – бакалавр, спеціаліст, магістр, в тому числі іноземних громадян, здійснювалася з дотриманням державних вимог до акредитації напрямів підготовки, спеціальностей та ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.

У 2015 році планові зобов'язання академії з питань чергової акредитації виконані. Визнано акредитованими і продовжено термін дії ліцензії та сертифіката за напрямами підготовки, спеціальностями:

- 6.030504 Економіка підприємства;
- 6.030508 Фінанси і кредит;
- 6.030509 Облік і аудит;
- 7.09010101 Агрономія;
- 7.09010201 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва;
- 7.10010201 Процеси, машини та обладнання агропромислових підприємств;
- 7.03050401 Економіка підприємства (за видами економічної діяльності);
- 8.03050401 Економіка підприємства (за видами економічної діяльності);
- 8.18010018 Адміністративний менеджмент.

Проведена робота по перерозподілу ліцензійного обсягу прийому до академії, що відображено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Перерозподіл ліцензійного обсягу прийому до ПДАА

Спеціальності		Наявний ліценз. обсяг		Встановл. ліценз. обсяг	
		денна	заочна	денна	заочна
7.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування	50	60	20	35
8.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування	20	20	50	45
7.09010101	Агрономія	65	50	50	40
8.09010101	Агрономія	50	40	65	50
7.09010201	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва	75	50	50	50
8.09010201	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва	40	25	65	25
7.10010201	Процеси, машини та обладнання агропромислових підприємств	75	50	55	50
8.10010201	Процеси, машини та обладнання агропромислових підприємств	25	25	45	25
7.11010101	Ветеринарна медицина (за видами)	100	-	-	-
8.11010101	Ветеринарна медицина (за видами)	50	-	150	-

За звітний період ректоратом було розроблено заходи, спрямовані на збереження контингенту студентів, реалізацію яких засвідчують статистичні дані. Станом на 31.12.2015 р. загальний контингент на семи факультетах ПДАА становив 5883 осіб, з них 3336 навчаються за денною формою та 2547 – за заочною формою (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Контингент студентів у 2015 році ПДАА

Контингент	Всього		Державне замовлення		Контракт	
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
Бакалавр	2520	1942	1127	235	1393	1707
Спеціаліст	219	349	175	74	44	275
Магістр	597	256	135	23	462	233
Всього:	3336	2547	1437	332	1899	2215

З метою забезпечення виконання державного замовлення та договірних зобов'язань з підготовки фахівців в академії у 2015 році проведено значний обсяг робіт з формування студентського контингенту.

Основними завданнями вступної кампанії у 2015 році були: прозоре і відкрите виконання доведеного державного замовлення на конкурсній основі; якісний інформаційний супровід абітурієнтів; прозоре конкурсне зарахування на навчання; забезпечення доступу на навчання студентів ВНЗ з Донецької та Луганської областей, надання освітніх послуг особам, що беруть участь в АТО.

Для проведення профорієнтаційної роботи та якісного набору абітурієнтів була створена приймальна комісія в кількості 15 осіб (наказ № 213 від 02.12.2014 року), до складу якої увійшли: ректор академії Аранчій В. І. – як голова приймальної комісії, перший проректор Писаренко П. В. – як заступник голови приймальної комісії, декани (заступники деканів) відповідних факультетів, представники профкому та студкому академії і головного управління сільського господарства облдержадміністрації.

28 листопада 2014 року були затверджені Правила прийому до ПДАА у 2015 році. У відповідності до наказу МОН від 30 липня 2015 р. № 822 «Про затвердження Змін до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2015 році», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31 липня 2015 року за № 927/27372 до Правил прийому до ПДАА у 2015 році були внесені зміни 25.05.2015 року, 23.06.2015 року та 31.07.2015 року. На першому засіданні було затверджено план роботи комісії та визначено обов'язки відповідальних осіб, що залучаються до проведення роботи зі вступу до академії.

Позитивним результатом прийому на навчання до академії передувала активна і змістовна організаційно-комунікативна, профорієнтаційна та роз'яснювальна робота серед майбутніх абітурієнтів. Одним із важливих та відповідальних завдань в академії на сьогодні являється проведення профорієнтаційної роботи серед випускників загальноосвітніх навчальних закладів та ВНЗ I-II рівнів акредитації Полтавської та сусідніх областей. До цієї роботи долучаються викладачі всіх кафедр академії.

У 2015 році посилилася робота з професійними аграрними закладами, а саме: підписані угоди про співпрацю з Кобеляцьким, Решетилівським, Зінківським та Гадяцьким ліцеями.

ПДАА є постійним учасником «Веселки робітничих професій», проведення якої ініціюється Обласним центром зайнятості у всіх районних центрах Полтавської області. Викладачі разом зі студентами проводили агітаційну роботу зі школярами Диканського, Котелевського, Карлівського, Великобагачанського, Чорнухинського, Машівського, Чутівського, Шишацького, Пирятинського, Оржицького, Зінківського, Гадяцького, Семенівського, Хорольського, Лубенського, Миргородського, Лохвицького, Глобинського, Гребінківського, Козельщинського, Новосанжарського, Кобеляцького, Комсомольського, Кременчуцького та Полтавського районів.

З метою професійної профорієнтації випускників шкіл академія брала участь у виставках-презентаціях. Інформаційні матеріали про освітню діяльність та переваги навчання у ПДАА були представлені на X Міжрегіональній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра» (м. Кременчук), виставці-презентації «Освіта-2015» (м. Полтава), Міжрегіональній виставці-презентації «Полтавський абітурієнт-2016» (м. Полтава), Національній агропромисловій виставці «AgroExpo» (м. Кіровоград), XI Міжрегіональній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра» (м. Кременчук), I-й Міжнародній, професійній спеціалізованій виставці «ЗНО-2016. Освіта в Україні. Освіта за кордоном» (м. Київ).

У профорієнтаційній роботі широко використовувались Інтернет-комунікації. Між академією і вступниками в режимі on-line здійснювалося консультування. Більшість студентів, зарахованих в 2015 році, є респондентами груп, створених для спілкування у соціальних мережах, а їх рішення щодо обрання навчального закладу значною мірою залежало від спілкування в цих групах. Створений та успішно функціонує студентський медіа-центр, який займається випуском новин, щодня оновлюється інформація на інтернет-сайті Полтавської державної аграрної академії, друкуються профорієнтаційні матеріали у газетах районного та обласного рівнів. Крім того, інформація про ліцензійний набір студентів була подана у відповідні довідники України і міста Полтави, а також відображалася у засобах масової інформації.

На базі лабораторії відновлювальних джерел енергії, що успішно функціонує в академії, постійно проводяться виїзні заняття для учнів старших класів з фізики та екології.

Викладачі академії брали участь у батьківських зборах та проводять консультації серед випускників загальноосвітніх закладів міста та області.

Згідно з наказами № 187 від 28 жовтня 2013 року та № 16 від 30 січня 2015 року, 01.11.2014 року, 29.11.2014 року та 07.02.2015 року були проведені Дні відкритих дверей. У них взяли участь 230 осіб з Полтавської, Дніпропетровської, Харківської, Черкаської та Кіровоградської областей. У даному заході брали участь усі райони області (рис. 1.1 і табл. 1.4).

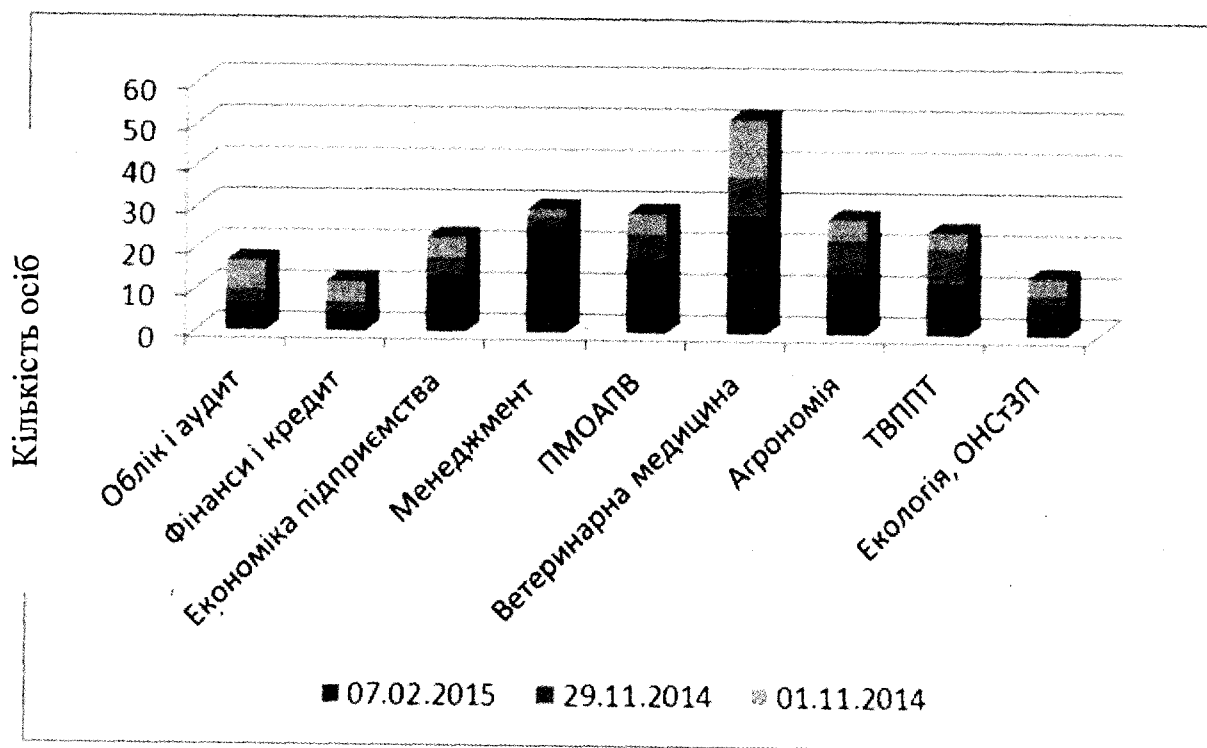

Рис. 1.1. Результати відвідування абітурієнтами
Днів відкритих дверей, 2014–2015 рр.

Таблиця 1.4

Відвідування Днів відкритих дверей
за напрямками підготовки, 2012–2015 рр.

Напрямок підготовки \ Номер і дата проведення	07.02.2015	29.11.2014	01.11.2014	Разом за 2014-2015 рр.	17.05.2014	08.02.2014	30.11.2013	02.03.2013	02.02.2013	01.12.2012	28.01.2012
Облік і аудит	7	3	7	17	1	10	6	18	11	5	21
Фінанси і кредит	5	2	5	12	1	13	12	9	11	15	13
Економіка підприємства	14	4	5	23	4	17	12	14	18	17	27
Менеджмент	26	2	2	30	1	11	12	4	12	13	20
ПМОАПВ	18	6	5	29	1	17	22	11	31	23	22
Ветеринарна медицина	29	9	14	52	4	15	21	12	27	27	18
Агрономія	15	8	5	28	5	18	30	15	18	27	33
ТВППТ	13	8	4	25	1	10	14	7	11	13	18
Екологія, ОНСтЗП	8	2	4	14	1	1	1	2	7	2	9
ВСЬОГО	135	44	51	230	19	112	130	92	146	142	181

Розроблені та затверджені головою приймальної комісії «Положення про приймальну комісію ПДАА» (затверджене 27.12.2014 р.) та «Правила прийому до ПДАА в 2015 році» (затверджені 28.11.2014 р.) та відображені на сайті академії. До початку роботи приймальної комісії була поновлена наочна агітація з питань вступу до академії, обладнані приміщення, підготовлені робочі місця, постійно готувалися та замовлялися бланки необхідної документації, журнали, велося придбання необхідного канцелярського приладдя. Голови фахових атестаційних комісій підготували програми, екзаменаційні завдання, розробили критерії оцінки знань вступників.

Прийом заяв до вступу у ПДАА проводився за усіма освітньо-кваліфікаційними рівнями та формами навчання. У поточному році від абітурієнтів надійшло 2525 заяв (рис. 1.2), що на 0,9 % менше, ніж у 2014 році, в тому числі за цільовим прийомом – 247 заяв. Конкурс заяв на одне місце абітурієнтів, які мали цільове направлення, становив 1,6 особи. Кількість поданих заяв, в електронній формі становила – 1303 (1177 заяв у 2014 році). Конкурс на одне місце державного замовлення за ОКР «Бакалавр» (повний термін навчання) до ПДАА сягав 11,9 особи.

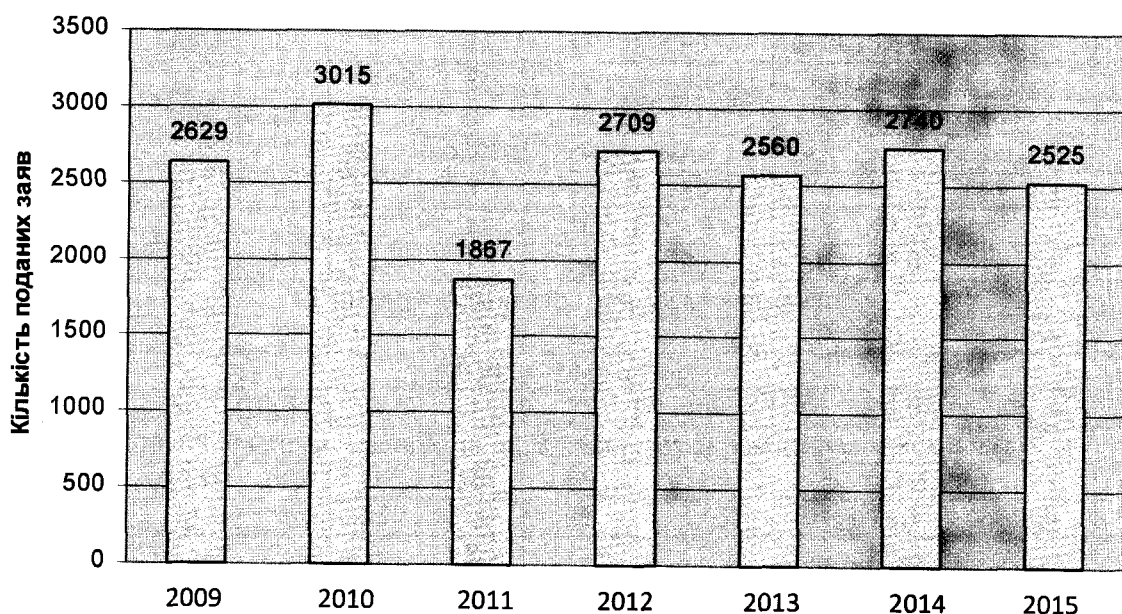

Рис. 1.2. Кількість поданих заяв, 2009–2015 рр.

Слід зазначити, що найбільша кількість заяв надійшла від абітурієнтів, які бажали навчатися за напрямом підготовки «Агрономія», «Ветеринарна медицина» та «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» (375, 347 та 313 заяв відповідно).

Кількісні показники зарахування абітурієнтів відображено в таблиці 1.5. Серед зарахованих за державним замовленням: 24 особи – медалісти, 14 осіб зараховано поза конкурсом (діти-інваліди, інваліди I та II груп, діти постраждалі внаслідок аварії на ЧАЕС, діти загиблих військовослужбовців).

Таблиця 1.5

Інформація про результати прийому у 2015 році до ПДАА

Шифр та назва напрямку підготовки, спеціальності	Ліцензійний обсяг	Зараховано (осіб)					% до ліцензії напрямку підготовки, спеціальності ПДАА	Старші курси, осіб	
		Всього	Державне замовлення		У т.ч. за кошти фіз. та юр. осіб			Ден на	Зао чна
			План	Факт	Всього	% від загаль- ного прийому			
6.090101 Агрономія									
Бакалавр	125	131	66	66	65	49,6	104,8	8	21
Спеціаліст	65	49	47	47	2	4,1	75,4	-	-
Магістр	50	35	23	23	12	34,3	70,0	-	-
6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування									
Бакалавр	25	14	5	5	9	64,3	56,0	-	-
Прикладна екологія та збалансоване природокористування									
Магістр	25	15	2	2	13	86,7	60,0	-	-
Насінництво та насіннезнавство									
Магістр	10	8	3	3	5	62,5	80,0	-	-
6.030504 Економіка підприємства									
Бакалавр	85	45	2	2	43	95,6	52,9	-	36
Спеціаліст	45	20	8	8	12	60,0	44,4	-	-
Магістр	40	18	0	0	18	100	45,0	-	-
6.030601 Менеджмент									
Бакалавр	80	73	8	8	65	89,0	91,3	-	39
Спеціаліст	50	20	20	20	0	0	40,0	-	-
Магістр	20	15	1	1	14	93,3	75,0	-	-
8.18010018 Адміністративний менеджмент									
Магістр	25	0	0	0	25	0	0	-	-
6.030507 Маркетинг									
Бакалавр	50	15	0	0	15	100	30,0	-	-
6.100202 Процеси, машини та обладнання агропромислового комплексу									
Бакалавр	135	145	80	80	65	44,8	107,4	-	44
Спеціаліст	75	56	35	35	21	37,5	74,7	-	-
Магістр	25	22	8	8	14	63,6	88,0	-	-
6.030508 Фінанси і кредит									
Бакалавр	100	81	1	1	80	98,8	81,0	-	53
Спеціаліст	25	4	0	0	4	100	16,0	-	-
Магістр	75	50	0	0	50	100	66,7	-	-
6.030509 Облік і аудит									
Бакалавр	150	86	3	3	83	96,5	57,3	-	-
Спеціаліст	25	18	15	15	3	16,7	72,0	-	-
Магістр	50	38	1	1	37	97,4	76,0	-	-
6.090102 Технологія виробництва і переробки продуктів тваринництва									
Бакалавр	110	93	68	68	25	26,9	84,5	-	22
Спеціаліст	75	52	50	50	2	3,8	69,3	-	-
Магістр	40	21	15	15	6	28,6	52,5	-	-
6.110101 Ветеринарна медицина									
Бакалавр	125	96	79	79	17	17,7	76,8	26	-
Магістр	50	50	15	15	35	70,0	100	-	-

Із загальної кількості зарахованих сільська молодь становить близько 87 %, квота цільового прийому виконана на 100 %.

У цілому за ОКР «Бакалавр» (з нормативним терміном навчання на 2(3) курс та зі скороченим терміном навчання) зараховано 674 особи (334 – денна форма, 340 – заочна форма); з них: за рахунок держзамовлення – 101 особа і за кошти фізичних та юридичних осіб – 573 особи). В загальному по академії зараховано 82,1% ліцензованого обсягу за ОКР «Бакалавр» ПДАА першокурсників та вступників з нормативним терміном навчання на 2(3) курс або зі скороченим терміном навчання.

Усього за ОКР «Спеціаліст» за усіма формами навчання зараховано 555 осіб (225 осіб за рахунок державного бюджету, 330 особи за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб), відповідно 62,4% ліцензії академії. За денною формою навчання зараховано 219 осіб (175 осіб за державним замовленням, 44 за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб) і 336 осіб за заочною (50 осіб за рахунок державного замовлення і 286 осіб за кошти фізичних і юридичних осіб). Прийом за денною формою навчання становив 60,8 % від ліцензійного обсягу, за заочною – 63,4 %.

Контрольні показники прийому на навчання виконані за всіма формами навчання та ступенями вищої освіти.

Всього за ОКР «Магістр» зараховано 545 осіб, з них 76 осіб – за рахунок коштів державного бюджету. Це відповідає 79,6 % в перерахунку до ліцензії ПДАА. За денною формою навчання зараховано 310 осіб, з них 68 осіб за рахунок держзамовлення, 242 особи – за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб (75,6 % до загального ліцензійного обсягу). За заочною формою навчання зараховано 235 осіб, з них 8 осіб за рахунок держзамовлення, 227 осіб – за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб (85,5 % до загального ліцензійного обсягу).

Робота приймальної комісії пройшла на належному рівні, порушень до виконання Правил прийому не зафіксовано, виконувалися всі нормативні акти та положення, завчасно готувалися приміщення, необхідна документація в повному обсязі, інформаційні матеріали. Працювала гаряча телефонна лінія довіри та «Скринька довіри», куди не надійшло зауважень. На високому рівні здійснювався контроль за проведенням вступних випробувань (зазначимо, що за весь період вступних іспитів не було подано на розгляд апеляцій).

Кваліфікований склад професорсько-викладацького колективу – це головна передумова підготовки затребуваних на ринку праці фахівців. Саме тому в ПДАА основним зі стратегічних завдань кадрової роботи є забезпечення оптимального балансу кількісного та якісного складу викладацьких кадрів. Водночас можна виділити кілька об'єктів кадрової політики: систему добору, професійного зростання, збереження науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації, систему соціальних гарантій і соціального захисту викладачів, що передбачає законодавство України та колективний договір.

Прийняття на роботу науково-педагогічних працівників в Полтавській державній аграрній академії здійснюється на основі конкурсного відбору. Протягом 2015 року в академії було оголошено конкурс на 81 посаду.

Конкурсний відбір проводився на засадах відкритості, гласності, законності, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Перелік вакантних посад науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу, які заміщуються в порядку конкурсного відбору, визначається Законом «Про вищу освіту». Підставою для укладання з науково-педагогічним працівником трудового договору (контракту) та видання наказу ректора про призначення на відповідну посаду є рішення Вченої ради Академії (факультету) про обрання відповідної особи на посаду науково-педагогічного працівника та заява обраної особи.

Згідно зі штатним розписом у 2015 р. затверджено штат у кількості 895,8 ставки, зокрема за загальним фондом 479,4 ставки та за спеціальним фондом 416,4 ставки. Загальна кількість ставок науково-педагогічних працівників за рахунок загального фонду станом на 1 вересня 2015 року становила 159,3 ставки, а за спеціальним фондом – 146,1 ставки. Детальну структуру штатного розпису науково-педагогічних працівників наведено в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6

**Структура штатного розпису науково-педагогічних працівників
Полтавської державної аграрної академії у 2015 р.**

Найменування посади	Всього посадових одиниць	За кошти загального фонду	За кошти спеціального фонду
Зав. кафедрою	32	27	5
Професор	41,65	26,7	14,95
Доцент	162,95	81,7	81,25
Ст. викладач	48,1	10,4	37,7
Викладач, асистент	20,7	13,5	7,2
Разом	305,4	159,3	146,1

Підвищення частки докторів наук, професорів та кандидатів наук, доцентів було одним із головних завдань кадрової політики, яке успішно виконувалося протягом 2015 року. На рис. 1.3 наведено розподіл посад науково-педагогічних працівників за фондом оплати праці, а на рис. 1.4 – структуру посад науково-педагогічних працівників.

Таким чином, найбільшу питому вагу серед посад науково-педагогічних працівників у 2015 році становить посада доцента 53 %, а найменшу частку займає посада викладача, асистента (7 %).

На 32 кафедрах академії завідувачами є 19 доктори наук (професори) та 13 кандидатів наук (доцентів). Полтавська державна аграрна академія має 13 випускаючих кафедр.

Освіта науково-педагогічних працівників відповідає профілю дисциплін, які вони викладають.

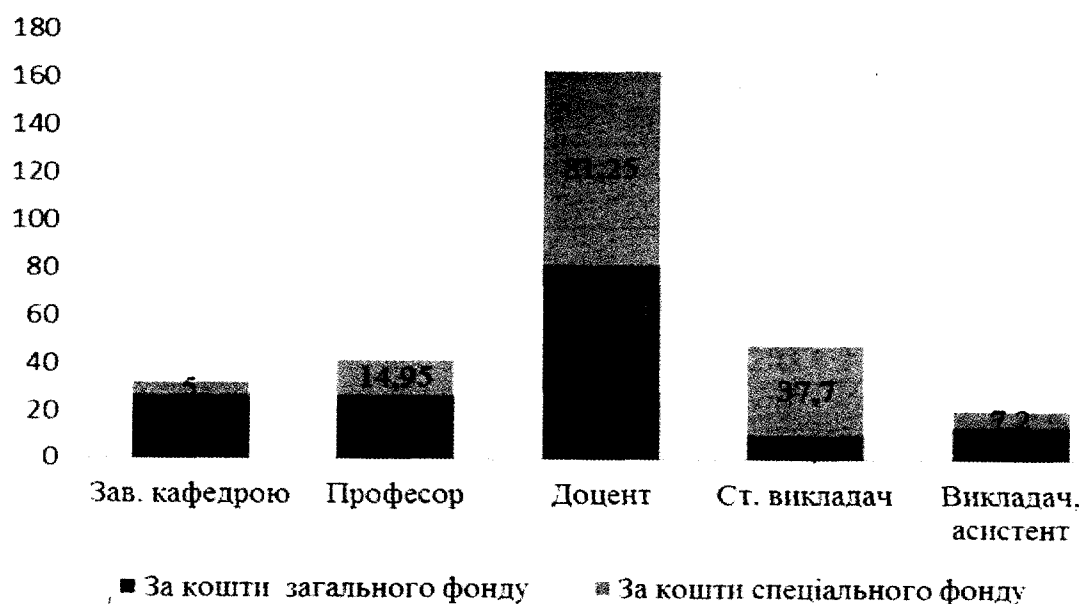

Рис. 1.3. Розподіл посад науково-педагогічних працівників за фондом оплати праці

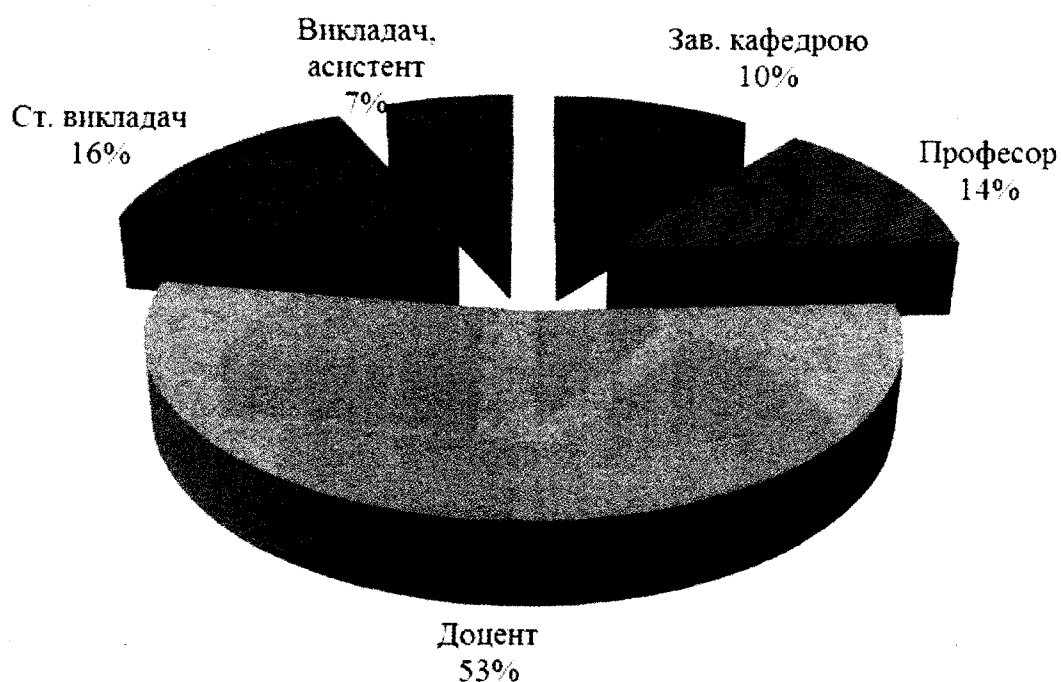

Рис. 1.4. Структура посад науково-педагогічних працівників

Згідно із ЗУ «Про вищу освіту» в академії максимальне навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника з 1 вересня 2015 року становить 600 годин на навчальний рік. У таблиці 1.7 наведено динаміку показників професорсько-викладацького складу ПДАА за 2011–2015 рр.

Таблиця 1.7

**Характеристика професорсько-викладацького складу ПДАА
у 2011–2015 рр.**

№ п/п	Показник	Роки				
		2011	2012	2013	2014	2015
1.	Штатна чисельність професорсько-викладацького складу (осіб), із них:	384	378	375	366	315
	докторів наук	24	27	28	29	29
	кандидатів наук	203	208	220	220	215
	професорів	20	23	26	24	29
	доцентів	141	140	153	157	171
2.	Штатна укомплектованість (усього, %), з них:	100	100	100	100	100
	докторів наук (%)	6	7	7	8	9
	кандидатів наук (%)	53	55	59	60	68
3.	Кількість сумісників (усього), зокрема	75	71	66	25	13
	докторів наук	16	8	8	5	2
	кандидатів наук	24	18	17	11	8
	професорів	12	6	4	4	2
	доцентів	21	12	10	8	5

Кількісні та відносні показники науково-педагогічних співробітників, які мають наукові ступені та вчені звання за 2015 рік демонструє рис. 1.5.

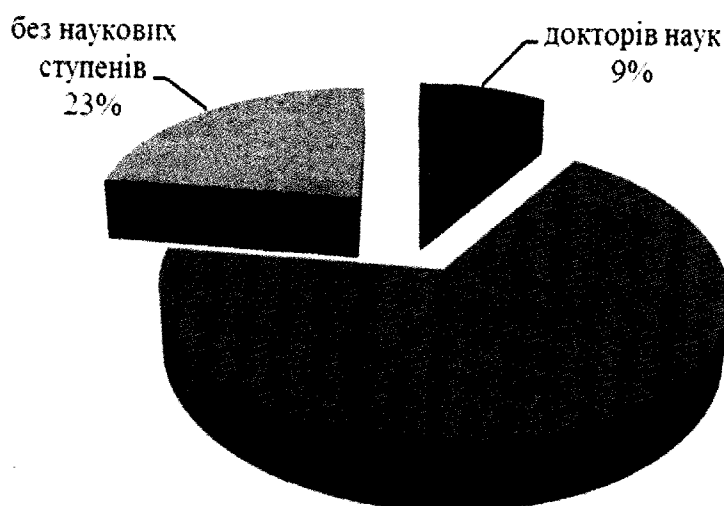

Рис. 1.5. Структура штатних науково-педагогічних працівників Полтавської державної аграрної академії, які мають науковий ступінь

Зростання кадрового потенціалу академії забезпечує професійний розвиток його співробітників. Так, у 2015 році захистили дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук 2 особи, кандидата наук – 14 осіб з числа штатних працівників академії. Також, 29 працівників отримали вчене звання доцента, а 4 особи – професора.

Станом на 31.12.2015 р. було залучено до роботи на засадах зовнішнього сумісництва 2 доктора наук, які мають вчене звання професора, 8 кандидатів наук, з них зі вченим званням доцента – 5 осіб та без наукових ступенів та вчених звань – 3 особи, всього 13 осіб, що на 12 осіб менше в порівнянні з минулим роком. Даний показник показує, що академія має достатню кількість штатних науково-педагогічних працівників для якісного виконання навчального навантаження.

Структуру науково-педагогічних працівників, залучених до роботи на засадах сумісництва, унаочнює рис. 1.6–1.7.

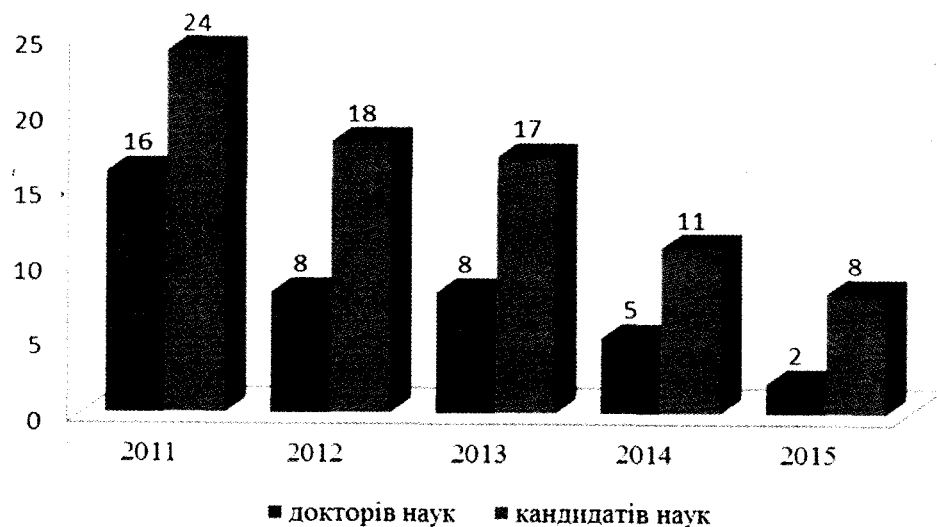

Рис.1.6. Динаміка науково-педагогічних працівників академії, які працюють на засадах сумісництва

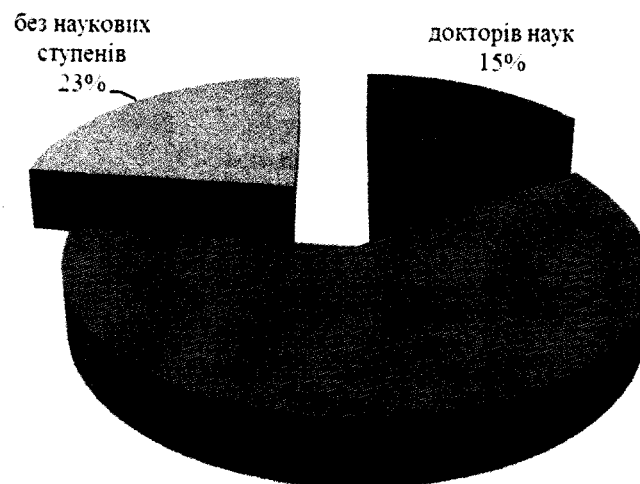

Рис.1.7. Структура науково-педагогічних працівників академії, які працюють на засадах сумісництва

Середній вік науково-педагогічних працівників ПДАА становить 49 років. Склад науково-педагогічних працівників за віком наведено на рис. 1.8.–1.10.

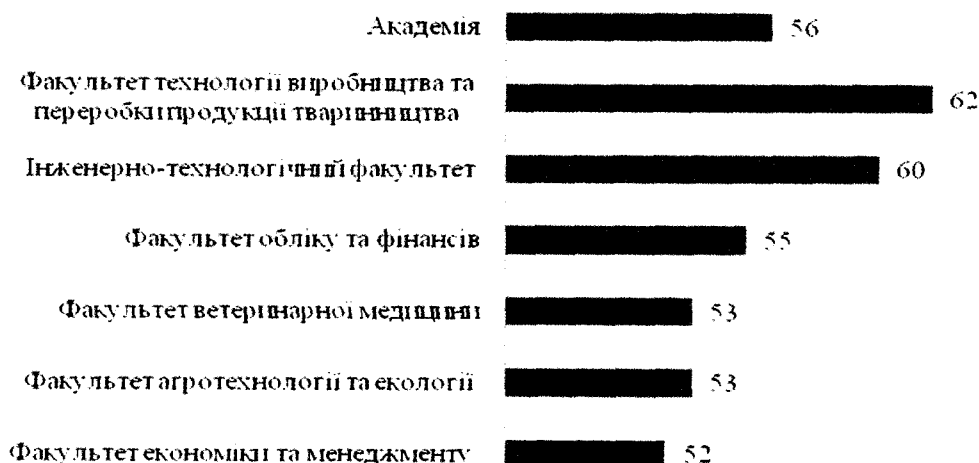

Рис. 1.8. Середній вік завідувачів кафедр ПДАА

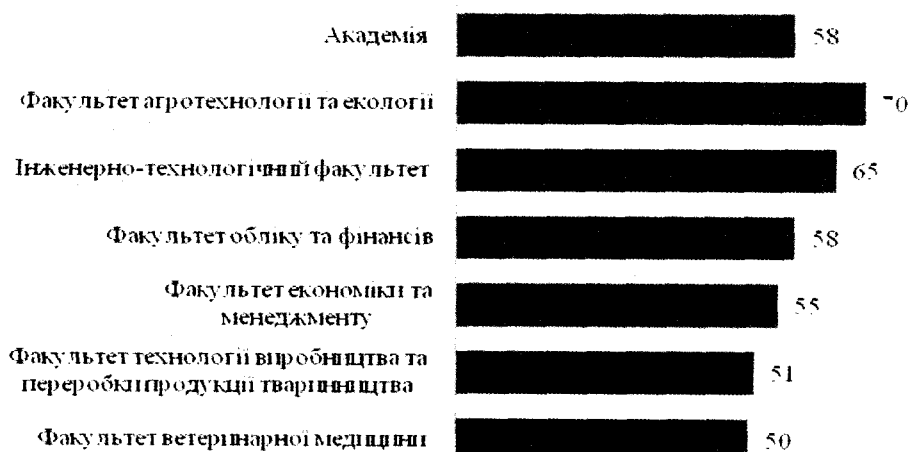

Рис. 1.9. Середній вік професорів ПДАА

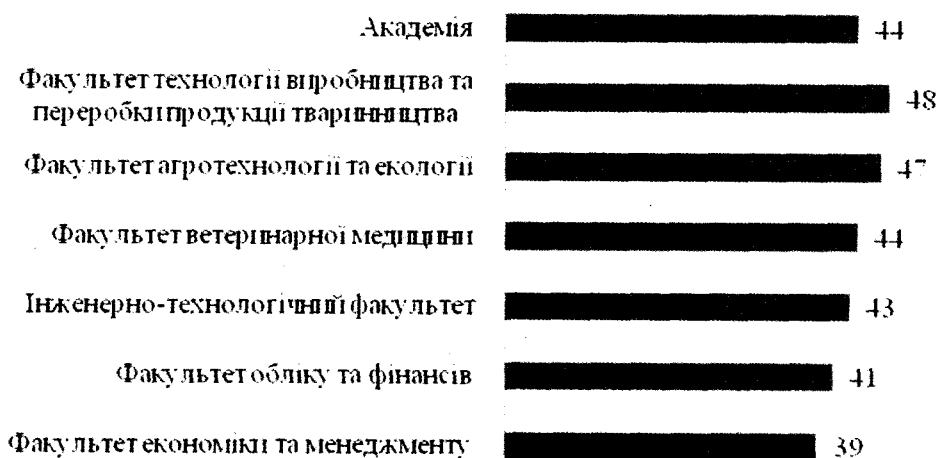

Рис. 1.10. Середній вік доцентів ПДАА

Приєднання до Болонського процесу та рух вищої освіти України до європейської зони вищої освіти висувають на перший план вимогу про якість

освіти, яка включає в себе багато аспектів, серед яких одним із визначальних є якісний склад науково-педагогічних кадрів. Забезпеченість ВНЗ висококваліфікованими викладачами дає змогу конкурувати з іншими навчальними закладами, залучати до навчання більше студентів, готувати фахівців, затребуваних на ринку праці. Підвищення професійного рівня, педагогічної майстерності, загальної і політичної культури – професійний обов'язок кожного працівника. Якісний склад науково-педагогічних працівників наведено в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8

Якісний склад науково-педагогічних працівників ПДАА за 2011–2015 рр.

Рік	Загальна кількість НПП			Кількість штатних НПП, які мають звання			Кількість НПП, які підвищу- вали кваліфіка- цію
	Всього	у т.ч. зайнятих		Академіка	член- кореспондент	Заслужений працівник	
		штатними НПП	сумісникам и				
2011	459	384	75				201
2012	449	378	71	5	3	10	45
2013	441	375	66	7	3	11	95
2014	391	366	25	6	3	11	249
2015	328	315	13	6	3	10	54

Протягом останніх навчальних років відбулися зміни чисельності науково-педагогічних працівників відповідно до зміни контингенту студентів, на який вплинув демографічний спад в Україні. Однак з наведених вище даних можна зробити висновок, що хоча кількість науково-педагогічних працівників з кожним роком зменшується, але висококваліфікований потенціал науково-педагогічних працівників академії зростає.

Ректорат у 2015 році проводив роботу щодо закріплення передових тенденцій у зміцненні кадрового потенціалу академії. Увага приділялася насамперед подальшому поліпшенню якісного складу працівників, укомплектуванню керівних посад факультетів і кафедр науковцями вищої категорії, підвищенню кваліфікації викладачів, опануванню ними новітніх навчальних технологій. Водночас акцент робився на збереження кадрового складу, створення сприятливих умов для наукового зростання, заохочення за результатами праці.

Робота з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

направлена на системне та постійне удосконалення професійної діяльності, підвищення рівня викладання, вивчення та практичне використання сучасних освітніх тенденцій, ознайомлення з різноманітними процесами та особливостями діяльності установ, організацій, інших ВНЗ, підприємств державного та приватного секторів.

В ПДАА відповідно до цільової програми стажування науково-педагогічних та педагогічних працівників розроблені заходи щодо удосконалення системи стажування, серед яких є:

- читання проблемних лекцій провідними вченими області, академії та інших вищих навчальних закладів;
- залучення іноземних викладачів до навчального процесу з метою обміну досвідом, знайомства зі світовими науково-технічними досягненнями, інноваційними та навчальними технологіями, які беруть участь у спільних з академією міжнародних програмах та проектах;
- відвідування молодими викладачами занять засновників наукових шкіл та провідних вчених;
- відвідування виставок науково-технічних досягнень міжнародного, державного та обласного рівня;
- участь науково-педагогічних працівників у науково-практичних конференціях різного рівня;
- систематичне проведення науковою бібліотекою академії постійно діючих і тимчасових виставок-презентацій з метою поширення передового досвіду науково-педагогічних працівників, пропагування результатів науково-дослідницької діяльності, новинок науково-методичної літератури, досягнень педагогіки, психології, техніки і технології;
- отримання патенту або авторського права на твір;
- участь у конкурсах кращих наукових робіт; розробка мультимедійних та комп'ютерних програм з дисциплін.

Науково-педагогічні працівники академії постійно підвищують кваліфікацію: проходять стажування у передових господарствах області та вищих навчальних закладах. Вагома частина підвищувала кваліфікацію в Навчально-науковому Інституті післядипломної освіти Національного університету біоресурсів і природокористування України в попередні роки. За звітний період підвищення кваліфікації пройшло 54 науково-педагогічних працівників. Згідно зі ст. 60 Закону України «Про вищу освіту» академія забезпечує підвищення кваліфікації своїх працівників один раз на п'ять років.

Результати підвищення кваліфікації працівників враховуються під час укладання контрактів і проходження конкурсу на заміщення посад професорсько-викладацького складу.

Також в академії приділяється постійна увага проблемі підвищення професійно-педагогічної майстерності викладачів. З метою підвищення комп'ютерної кваліфікації науково-педагогічних працівників навчально-науковим інститутом інформаційних та інноваційних освітніх технологій проведено навчання з освоєння викладачами спеціальних програм Excel, Mathcad та системи дистанційного навчання «MOODLE».

Отже, якісний та кількісний склад науково-педагогічних працівників академії дає змогу забезпечити вирішення завдань щодо високопрофесійної підготовки майбутніх фахівців в аграрній галузі.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники академії своєчасно забезпечуються всіма, передбаченими законодавством України та колективним договором, виплатами.

Основними акцентами науково-педагогічної роботи академії у звітному періоді стали: модернізація вищої освіти з урахуванням процесу європейської інтеграції та розвитку Європейського простору вищої освіти; спрямованість на зростання людського капіталу задля високотехнологічного та інноваційного розвитку країни; сприяння самореалізації особистості; забезпечення потреб суспільства, аграрного сектору у висококваліфікованих кадрах.

Пріоритетом ПДАА залишається модернізація освітнього процесу шляхом подальшого удосконалення навчальних планів та навчально-методичного супроводження. Проведена робота щодо актуалізації навчальних планів, посилення їх наукової та практичної складової, уникнення дублювання змісту, агрегації навчальних дисциплін з метою мінімізації кількості дисциплін для максимальної концентрації зусиль студента на поглибленому вивченні елементів освітньо-професійної або освітньо-наукової програми.

Протягом звітного періоду продовжувався процес моніторингу підготовки та видання усіх видів навчально-методичних матеріалів для проведення лекційних, практичних (семінарських), лабораторних занять; відбувалося оновлення складових методичних комплексів, перевидання та додаткове їх тиражування.

За 2015 рік затверджено 61 навчальний план; 768 програми навчальних дисциплін, 29 наскрізних програм практик, 27 програм державної атестації; 968 робочих програм навчальних дисциплін. Науково-педагогічними працівниками розроблено 290 конспектів лекцій, 9 практикумів, 42 збірників тестів, 8 збірників ситуаційних вправ, 305 методичних рекомендацій для практичних занять, 279 – для самостійної роботи, 21 – для виконання курсових робіт, 16 – для виконання кваліфікаційних робіт та 67 інших навчально-методичних матеріалів.

Постійно та цілеспрямовано проводилася робота щодо підвищення рівня якості проведення навчальних занять із застосуванням новітніх освітніх технологій. У лютому місяці 2015 року була проведена науково-методична конференція науково-педагогічних працівників академії на тему: «Науковий та педагогічний професіоналізм викладачів ВНЗ, як основа надання студентам якісних освітніх послуг», де взяло участь 135 осіб, із яких 97 – виступили в якості доповідачів.

Для поглиблення знань студентів та забезпечення інтенсивності навчання в позаурочний та міжсесійний період співробітниками Навчально-наукового інституту інформаційних та інноваційних освітніх технологій ПДАА розроблено, протестовано та впроваджено систему дистанційного навчання академії. Система побудована на відкритій платформі Moodle з поєднанням корпоративної пошти академії та сервісів Google. Створено навчальні матеріали

по роботі з системою та проведено майстер-класи й тренінги з викладачами та студентами академії. Протягом 2015 року викладачами було розроблено 429 навчальні курси для дистанційного навчання, якими користувалися 2786 студента. У 2014 році в академії був запроваджений електронний розклад в академічній базі «Колос», який у 2015 році удосконалювався та був запроваджений для заочної форми навчання. Наступним етапом є апробація формування в базі академії навчальних планів для студентів усіх форм навчання та автоматизоване формування педагогічного навантаження по викладачах, кафедрах, факультетах і в цілому по академії.

Організація навчально-виховного процесу на рівні академії у звітний період проводилася цілеспрямовано, щодо контролю за дотриманням Державних стандартів підготовки фахівців.

Контроль підготовки фахівців включає:

- відповідність елементів навчально-методичного забезпечення освітнього процесу Державним стандартам підготовки фахівців;
- достатність методичного забезпечення дисциплін;
- достатність, регулярність і рівень організації контролю якості знань студентів;
- оперативність прийняття та реалізації коригуючих заходів;
- перевірку штатного складу кафедр, факультетів та їх відповідність ліцензійним вимогам;
- основні форми, методи та напрями роботи з науково-педагогічним персоналом на рівні кафедр, факультетів;
- планування, організацію виконання управлінських рішень та їх результативність, наявність та ефективність використання коригуючих заходів;
- якісні показники рівня знань випускників академії;
- задоволеність студентів якістю й організацією навчального процесу;
- задоволеність роботодавців якістю підготовки фахівців.

Освітній процес в академії спрямований на забезпечення належного рівня теоретичної і практичної підготовки фахівців шляхом упровадження системи управління і контролю за якістю освітніх послуг у відповідності до вимог державних стандартів; упровадження інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання у поєднанні з посиленням впливу студентського самоврядування на результати навчальних досягнень студентів.

Виконання навчальних планів та програм, якість підготовки фахівців постійно контролюється ректоратом. В академії впроваджено систему контролю якості освіти шляхом систематичного проведення комплексних контрольних робіт з метою перевірки залишкових знань. Згідно зі встановленими графіками проводяться проміжні атестації студентів. Здійснюється постійний контроль за складанням заліків та екзаменів.

Постійна робота над удосконаленням критеріїв оцінювання знань з навчальних дисциплін у поєднанні із систематичним поточним контролем знань студентів дала змогу досягти максимальної об'єктивності оцінювання, про що свідчать результати випуску спеціалістів Полтавської державної аграрної академії (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Результати випуску спеціалістів ПДАА

№ п/п	Показники	Значення
1.	Кількість випускників (усього),	563
	у т.ч. за державним замовленням	243
2.	Кількість випускників, що отримали диплом з відзнакою (всього),	101
	у т.ч. за державним замовленням	61
3.	Частка випускників, які склали державний іспит чи захистили дипломні проекти на «відмінно» та «добре» (%):	82,3
	у т. ч. бакалаврів;	76,9
4.	Частка дипломних проектів (робіт), виконаних із застосуванням ЕОМ (%)	100
5.	Частка дипломних проектів (робіт), виконаних на замовлення підприємств (%)	10,2
6.	Частка випускників, які захищалися на підприємствах (%).	-
7.	Частка проектів (робіт), рекомендованих ДЕК до впровадження (%)	41,25
	із них впроваджено у виробництво	-
8.	Кількість випускників, що навчалися за держзамовленням і отримали місця призначення (всього),	243
	у т.ч. на посади, що відповідають кваліфікаційним вимогам.	243
9.	Частка випускників держзамовлення, яким відмовлено у прийомі на роботу після отримання направлення (%)	-
10.	Частка випускників держзамовлення, про яких навчальний заклад має дані про їх місце роботи і посаду (%)	66,3
11.	Частка випускників, на яких заклад освіти отримав відгуки підприємств, установ, організацій (%)	7,1
	у т. ч. із зауваженням до рівня підготовки	-
12.	Частка випускників, які закінчили навчальний заклад три роки тому і працюють на посадах, які відповідають кваліфікаційним вимогам (%)	24,2

Реалізація європейського стандарту освіти – «навчання протягом усього життя» – є головним завданням Інституту післядипломної освіти ПДАА. Протягом звітної періоду інститут продовжував надавати якісні послуги за всіма напрямками діяльності: перепідготовка спеціалістів, підвищення кваліфікації фахівців, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (стажування) (табл. 1.10).

Загальний обсяг діяльності інституту післядипломної освіти ПДАА у 2015 році становив 990 осіб.

Планом передбачалося протягом року підвищення кваліфікації 210 працівників АПК. Виконання плану за профілями навчання показано в таблиці 1.11, із якої видно, що фактично підвищили кваліфікацію 241 особа.

Таблиця 1.10

Обсяг діяльності Інституту післядипломної освіти ПДАА

№ п/п	Профілі навчання	План (ліценз. обсяг), осіб	Фактично, осіб (завершили навчання)	Навчаються станом на 01.01.2016 р.	Термін навчання, години
1.	Підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів АПК	210	241	-	1 тиждень, 2 тижні
2.	Перепідготовка спеціалістів	385	155	327	2–3 роки
3.	Навчання незайнятого населення	790	211	-	до 3-х місяців
4.	Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників	-	56	-	72 години
	УСЬОГО	-	663	327	-
		1385	990		

Таблиця 1.11

Обсяг підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів АПК у 2015 році

№ п/п	Профілі навчання	План, осіб	Фактично, осіб	Термін навчання, години
1.	Головні агрономи, агрономи	50	21	36
2.	Головні інженери	30	24	36
3.	Головні зооінженери, зоотехніки	50	62	36
4.	Ветлікарі	30	130	72
5.	Агрономи-апробатори	30	4	36
6.	Члени РКК, дорадники, експерти-дорадники	20	-	36 72
	ВСЬОГО	210	241	-

Кількість студентів, що навчаються в Інституті післядипломної освіти ПДАА (здобувають другу вищу освіту) окремо на кожному курсі наведено в таблиці 1.12.

ІПО координується та організовується підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників академії та інших вузів. За 2015 рік підвищили кваліфікацію 56 науково-педагогічних та педагогічних працівників академії.

Таблиця 1.12

Контингент слухачів перепідготовки за акредитованими спеціальностями

Спеціальність	1 рік	2 рік	3 рік	Всього
Облік і аудит	40	23	6	69
Фінанси і кредит	-	15	1	16
Економіка підприємства	19	18	3	40
Агрономія	52	54	-	106
Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	41	55	-	96
Разом	152	165	10	327

Навчання незайнятого населення здійснювалося за договорами з Полтавським обласним та районними Полтавської області центрами зайнятості. Ліцензією передбачено підвищення кваліфікації безробітних у межах до 1000 осіб загального ліцензованого обсягу. Навчання пройшло 211 осіб (табл. 1.13).

Таблиця 1.13

Навчання та підвищення кваліфікації незайнятого населення

Категорія слухачів, напрям підготовки	Випущено, осіб	Навчаються, осіб	Тривалість навчання
Комп'ютерні технології обліку з використанням програм „1С: Бухгалтерія 8.2”	3	-	1,5 місяці
Основи підприємницької діяльності	111	-	2 тижні
Бізнес-планування у малому та середньому бізнесі	97	-	2 тижні
Поглиблене вивчення іноземної мови	60	40	5 місяців
РАЗОМ	271	40	

Протягом 2015 року проводилися навчання слухачів на курсах іноземних мов спільно з Мовним центром ПДАА. Навчання з англійської мов проводили викладачі з сертифікатом Корпусу миру. За рік навчання пройшло 60 осіб.

Діяльність з інформаційного забезпечення є важливою ланкою будь-якого навчального закладу. Цю роль традиційно виконує бібліотека вузу. Наскільки її інформаційний простір відповідає запитам користувачів, настільки успішною є робота вищого навчального закладу. Одним із основних завдань бібліотеки ПДАА є забезпечення повного, якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування студентів, аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників, співробітників академії згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до бібліотечних і інформаційних ресурсів. Бібліотека – це той заклад, у якому кожен може отримувати інформацію з будь-якої сфери життя, вона надає людині простір для громадської діяльності та реалізації своїх творчих здібностей. Процес

виховання і розвитку сучасної молодшої людини потребує постійних пошуків оптимальних варіантів створення необхідних гуманних, освітніх, духовних умов впливу на її формування відповідно до вимог нашого динамічного часу.

На 30.12.2015 р. загальний фонд бібліотеки становить 392194 примірників. У 2015 році фонд бібліотеки поповнився 1679 примірниками літератури на суму 11993 гривень. На передплату періодичних видань у 2015 році витрачено 21442 гривень.

Сучасний розвиток освіти в Україні характеризується інтенсивним переосмисленням цінностей, пошуками нового в теорії та практиці виховання і навчання. Одним із завдань бібліотеки ПДАА є виконання соціокультурної місії. Важливим принципом виховної роботи бібліотеки академії є комплексний підхід, який вимагає єдності всіх його напрямів, спрямування виховного впливу на формування цілісної особистості. Бібліотека є не тільки інформаційним, а й виховним центром, який формує світогляд студента, його естетичний смак, культуру, різнобічні інтереси. Як основний культурно-інформаційний підрозділ академії бібліотека приділяє увагу набуттю й розповсюдженню культурних, духовних, моральних цінностей.

Сприяти моральному вихованню, виховувати цілеспрямовану людину, виховувати моральні якості, переконувати, що потрібно поводити себе згідно з нормами, що діють у суспільстві – одне з головних завдань «скарбниці знань» академії. Книжкові виставки, зокрема такі як «День Соборності – спільна віра у велику Україну», «Стогнули Крути, молився вітер», «Україна суверенна», спрямовані на виконання цих завдань.

Культурно-просвітницька робота, як завжди, проводилася у тісній співпраці з кураторами академічних груп, заступниками деканів факультетів з виховної роботи.

В редакційно-видавничому відділі академії публікується газета «Аграрна академія моя». Протягом 2015 року надруковано 980 примірників газети.

Головний результат діяльності редакційно-видавничого відділу – це зменшення витрат на виготовлення всіх видів продукції в середньому на 30%.

Комп'ютеризація та інформатизація освітнього процесу залишається пріоритетним напрямом розвитку академії. Всі кафедри академії відповідно до встановлених вимог забезпечені необхідною комп'ютерною технікою. Протягом звітнього року обладнано один комп'ютерний клас з кількістю 10 персональних комп'ютерів. Нині парк комп'ютерної техніки нараховує 823 персональних комп'ютери, які підключені до мережі Інтернет. Функціонують 25 комп'ютерних класів, 11 мультимедійних проекторів, 4 персональних мультимедійних комплекси.

Постійно впроваджуються новації на сайті академії pdaa.edu.ua, модернізується його структура, збагачуються його функціональні можливості.

В академії проводиться постійна робота у сфері підвищення якості освітніх послуг. Як результат, у 2015 році забезпечено виконання основних статутних завдань, закріплено стабільні позиції академії в системі національної вищої освіти.

2. Науково-дослідна робота професорсько-викладацького складу

У 2015 році наукова робота в академії проводилася у відповідності до Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки на період до 2015 року, згідно з якими функціонування вищих аграрних навчальних закладів повинно відповідати соціально-економічним потребам суспільства, а освітянська наука має стати рушійною силою інноваційного розвитку агропромислового комплексу.

Наукова робота академії в 2015 році проводилась за напрямками:

- проведення наукових досліджень і розробок з різних питань сільськогосподарського виробництва;
- підготовка науково-педагогічних кадрів;
- залучення до науково-дослідної роботи студентів;
- організація діяльності наукових громадських об'єднань.

Загальна характеристика науково-дослідної роботи ПДАА за 2012–2015 роки подана у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна характеристика науково-дослідної роботи ПДАА за 2012–2015 рр.

№ з/п	Показник	Рік			
		2012	2013	2014	2015
1	Кількість наукових та науково-технічних підрозділів (лабораторій)	16	17	22	22
2	Кількість наукових шкіл	19	18	15	15
3	Участь професорсько-викладацького складу у науковій роботі (% від шт.чис.)	78,2	71,9	80,5	95,4
4	Кількість НДР, які виконувались протягом року, всього	299	304	340	346
	у т.ч. за державною тематикою	8	16	12	6
	за договірною тематикою	17	10	13	15
	за пошуковою тематикою	274	278	315	325
5	Кількість завершених НДР	44	47	52	45
6	Кількість наукових видань, опублікованих протягом року, всього	748	676	1160	722
	у т.ч. монографій	20	8	12	17
	навчальних посібників	50	29	31	10
	підручників	7	3	2	0
	публікацій в наукових журналах	671	636	1115	689
7	Кількість отриманих охоронних документів	34	27	22	27

У 2015 році спостерігається позитивна тенденція до зростання таких показників, як

- % участі професорсько-викладацького складу у науковій роботі, яка становила 95,4%;
- кількість виконаних науково-дослідних робіт – 346;

- кількість опублікованих монографій – 17; публікацій в наукових журналах – 689.

Поряд з цим, мають тенденцію до зниження такі показники:

- кількість наукових тематик виконаних за державними цільовими програмами – 6;

- кількість опублікованих навчальних посібників – 10; підручників – 0.

У 2015 році велась наукова робота по 6 державним, 15 договірним та 325 пошуковим тематикам наукових досліджень під керівництвом провідних вчених 15 наукових шкіл. У таблиці 2.2 наведений перелік наукових шкіл, очолюваних професорами академії.

Таблиця 2.2

**Пріоритетні тематичні напрями наукових досліджень і розробок
Полтавської державної аграрної академії на 2015 рік**

Назва пріоритетного тематичного напрямку	Назва наукової школи, ПІБ керівника, науковий ступінь, вчене звання
Факультет агротехнологій та екології	
Технології раціонального використання ґрунтів і збереження їх родючості	Удосконалення технологій органічного землеробства. Писаренко П.В., д. с.-г. н., проф.
Технології раціонального водокористування, підвищення ефективності очищення стічних вод та запобігання забрудненню водних об'єктів	Розробка методів біологічного очищення стічних вод. Писаренко П.В., д. с.-г. н., проф.
Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращання їх якості і безпечності, збереження біорізноманіття	Розробка екологічних методів захисту сільськогосподарських рослин. Писаренко В.М., д. с.-г. н., проф.
Геномні технології в біомедицині та сільському господарстві	Еколого-генетична селекція польових культур Тищенко В.М., д. с.-г. н., проф., Білявська Л.Г., к. с.-г. н., доц.
Перспективні технології агропромислового комплексу та переробної промисловості	Удосконалення прийомів підвищення якості сільськогосподарських культур. Жемела Г.П., д. с.-г. н., проф.
Факультет ветеринарної медицини	
Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування	Розробка нових методів та препаратів на основі природних розсолів та мінералів для лікування сільськогосподарських тварин. Бердник В.П., д. вет. н., проф.
Факультет економіки та менеджменту	
Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування	Обґрунтування і розробка концептуальних засад ринкової моделі аграрної економіки, її організаційно-правових форм та механізмів регулювання.

Назва пріоритетного тематичного напрямку	Назва наукової школи, ПІБ керівника, науковий ступінь, вчене звання
	Макаренко П.М., д. е. н., проф. Махмудов Х.З., д. е. н., проф. Писаренко В.В., д. е. н., проф.
Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук	Організаційно-економічний механізм забезпечення конкурентоспроможності підприємств агропромислового комплексу. Управління гармонійним розвитком аграрного сектора економіки України. Лозинська Т.М., д. держ. упр., проф. Махмудов Х.З., д. е. н., проф.
Способи застосування сучасного енергоменеджменту. Технології забезпечення енергобезпеки	Формування та реалізація стратегії енергетичного менеджменту аграрних підприємств. Лозинська Т.М., д. держ. упр., проф.
Факультет обліку та фінансів	
Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування	Розвиток та підвищення ефективності тваринницьких підкомплексів агропромислового комплексу та їх фінансово-кредитне забезпечення Аранчій В.І., к. е. н., проф.
Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування	Фінансовий механізм забезпечення сталого розвитку сільських територій Мармуль Л.О., д. е. н., проф.
Створення стандартів і технології запровадження здорового способу життя, технології підвищення якості та безпеки продуктів харчування	Організації та обліку використання виробничих ресурсів в агропромислових формуваннях різних форм власності при визначенні стратегії національної продовольчої безпеки України Плаксієнко В.Я., д.е.н., проф.
Факультет технології виробництва та переробки продукції тваринництва	
Перспективні технології агропромислового комплексу та переробної промисловості	Селекція та розведення сільськогосподарських тварин. Войтенко С.Л., д. с.-г. н., проф.
Інженерно-технологічний факультет	
Фундаментальні проблеми сучасного матеріалознавства	Створення новітніх композитних матеріалів на основі розробки некласичних моделей їх розрахунку для засобів механізації агропромислового комплексу. Горик О.В., д. т. н., проф.

Назва пріоритетного тематичного напрямку	Назва наукової школи, ПІБ керівника, науковий ступінь, вчене звання
Технології використання нових видів палива, скидних енергоресурсів, відновлюваних та альтернативних джерел енергії. Теплонасосні технології	Розробка та впровадження біотехнічних систем та відновлювальних джерел енергії в практику сільського господарства. Смердов А.А., д. т. н., проф.
Цільові дослідження щодо отримання нових матеріалів, їх з'єднання і оброблення	Підвищення довговічності й надійності сільськогосподарської техніки, відновлення деталей вібраційним методом. Дудніков А.А., к. т. н., проф.

Дослідження проводились на базі 22 лабораторій (табл. 2.3):

- сертифікованих лабораторій – 2;
- наукових лабораторій – 6;
- навчально-тренінгової лабораторії – 2;
- науково-дослідна лабораторія – 1;
- навчально-наукових лабораторій при кафедрах академії – 11.

Таблиця 2.3

**Перелік наукових та науково-технічних підрозділів (лабораторій)
ПДАА за 2015 рік**

№ з/п	Назва лабораторії	Завідувач лабораторії (ПІБ, вчене звання)
Факультет агротехнологій та екології		
1	сертифікована лабораторія агроекологічного моніторингу	Ласло О.О., доцент
2	сертифікована лабораторія якості зерна	Жемела Г.П., професор
3	наукова лабораторія селекції озимої пшениці	Тищенко В.М., професор
4	наукова лабораторія селекції зернобобових та круп'яних культур	Баташова М. Є., доцент
5	наукова лабораторія селекції зернобобових та круп'яних культур	Білявська Л.Г., доцент
6	навчально-наукова лабораторія ІФЧ – аналізу для прискорення селекційного процесу польових культур	Дриженко Л.М.
7	навчально-наукова лабораторія фізичної та колоїдної хімії № 4	Короткова І.В., доцент
8	навчально-наукова лабораторія аналітичної хімії № 7	Плаксієнко І.Л., доцент
9	навчально-наукова лабораторія органічної хімії № 9	Ромашко Т.П., доцент

10	навчально-наукова лабораторія біологічної хімії № 5	Крикунова В.Ю., доцент
Факультет ветеринарної медицини		
1	наукова лабораторія кафедри анатомії та фізіології тварин	Лещенко І.М.
2	науково-впроваджувальний центр «Полтавський бішофіт»	Бердник В.П., професор
3	науково-дослідна лабораторія кафедри патологічної анатомії та інфекційної патології	Скрипка М.В., професор
4	наукова лабораторія кафедри терапії	Локес П.І., професор
5	навчально-наукова лабораторія внутрішніх хвороб тварин	Локес П.І., професор
6	навчально-наукова лабораторія клінічної діагностики хвороб тварин	Корчан М.І., доцент
Факультет економіки та менеджменту		
1	навчально-тренінгова лабораторія менеджменту	Лозинська Т.М., професор
2	навчально-тренінгова лабораторія іміджевого моделювання	Вакуленко Ю.В., доцент
Інженерно-технологічний факультет		
1	навчально-наукова лабораторія кафедри вищої математики, логіки та фізики	Шенгерій Л.М., професор
2	наукова лабораторія енергозбереження та відновлюваних джерел енергії	Калініченко В.М., доцент
Факультет обліку та фінансів		
1	навчально-наукова лабораторія кафедри фінансів і кредиту	Некрасенко Л.А., доцент
2	навчально-наукова лабораторія кафедри бухгалтерського обліку	Яловега Л.В., ст. викладач

Наукова робота науково-педагогічних працівників академії у 2015 році представлена наступними науковими результатами (табл. 2.4):

1. Видано 17 монографій, з них:

- 8 – Навчально-науковим інститутом економіки та менеджменту;
- 7 – Аграрно-інженерним навчально-науковим інститутом;
- 2 – Навчально-науковим інститутом тваринництва і ветеринарної медицини.

2. Видано 10 навчальних посібників, з них:

- 6 – Навчально-науковим інститутом економіки та менеджменту;
- 3 – Навчально-науковим інститутом тваринництва і ветеринарної медицини;
- 1 – Аграрно-інженерним навчально-науковим інститутом.

Таблиця 2.4

Перелік монографій, навчальних посібників виданих за результатами досліджень вченими ПДАА за 2015 рік, одиниць

№ з/п	Науковий результат	Виконавець (ПІБ, вчене звання)
Факультет агротехнологій та екології		
1	Монографії	1. Антоненко Семен Свиридонович: бібліогр. Показч. Наук. пр. За 1956-2015 роки / Писаренко В.М., Антоненко А.С. – К. : ТОВ «Видавництво «Зерно», 2015. – 480 с. УДК 631.58:631.442.5:061:63(477) 2. Самородов В.М. Полтавське сільськогосподарське товариство (1865-1920 рр.): історія, звичаї, першопостаті / В.М. Самородов, С.Л. Кигим. – Полтава : Дивосвіт, 2015. – 160 с. УДК 63(477.53)(03) 3. Развитие АПК на основе рационального природопользования (Пищевые красители как фактор влияния на микрофлору полости рта человека) / Коваленко Н.П., Издатель: LAP LAMBERT Academic Publishing. – С.37–44. 4. Рациональне використання ґрунтових ресурсів і відтворення родючості ґрунтів: організаційно-економічні, екологічні й нормативно правові аспекти: колективна монографія// за ред. акад. НААН С.А. Балюка, чл.-кор. АЕНУ А.В. Кучера. – Х. : Смуґаста типографія, 2015. – 428 с. 5. Развитие АПК на основе рационального природопользования: коллективная монография//за ред. чл.-кор. ИАУ П.В. Писаренко. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. – 289 с. 6. Екологічні, соціальні й екологічні аспекти розвитку АПК на засадах раціонального ресурсовикористання: колективна монографія // за ред. П.В. Писаренко, Т.О. Чайки, О.О. Ласло. – П. : Вид-во «Сімон», 2015. – 224 с. 7. Шевніков М.Я. у співавторстві із старшим науковим співробітником Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення НАН України Коблаєм О.О.
Факультет ветеринарної медицини		
1	Монографії	1. В.Ф. Галат Нематодози гусей / В.Ф. Галат, В. О. Євстаф'єва, С.М. Михайлютенко, М.В. Галат // Монографія. – Полтава – 2015. – 103 с. 2. Панікар І. І., Горальський Л. П., Колеснік Н. Г. – «Морфологія та імуністохімія органів імунотенезу свиней в період постнатальної адаптації»
2	Навчальні посібники	1. Киричко Б.П. Ветеринарні хірургічні технології: Навчальний посібник / Б.П. Киричко. – Полтава, 2015. – 118с. 2. Кулинич С.М. Курс лекцій з ветеринарної травматології та

№ з/п	Науковий результат	Виконавець (ПІБ, вчене звання)
		ортопедії. – Полтава : Редакційно-видавничий відділ ПДАА, 2015. – 56с.
Факультет економіки та менеджменту		
1	Монографії	1. Березіна Л.М. Стійкий розвиток підприємств АПК: проблеми та шляхи реалізації / Кол. монографія / за ред. А.О. Касич, М.М. Хоменко. – Кременчук : Кременчуцька міська друкарня, 2015. – С. 181–186. 2. Самойлик Ю. В. Конкурентоспроможність суб'єктів ринку м'яса та м'ясопродукції: теорія, методологія, практика: [кол. монографія Конкурентоспроможність підприємств в умовах ринкової економіки] / [Т. Л. Мостенська, В. Я. Омельченко, О. О. Красноручий, Ю. В. Ушкаренко, Н. С. Скопенко, Ю. В. Самойлик та ін.] – Том 3: Галузеві особливості конкурентоспроможності в умовах глобалізації / За заг. ред. О. В. Захарченка, М. А. Зайця, В. С. Ніценка. – Одеса : 2015. – 572 с. – С. 168–225. 3. Самойлик Ю.В. Проблеми і перспективи ринково-орієнтованого управління підприємствами: теорія, методологія, практика [кол. монографія] / Національний університет «Києво-Могилянська академія» / [О.В. Гуменна, Г.І. Матукова, Д.Л. Сікора, Ю.В. Самойлик та ін.]. – К. : Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2015. – 534 с. (с. 32) 4. розділ в колективній монографії за кордоном: Świsłowski P., Kalinichenko A. Analiza matematyczna efektywności procesów uzyskania biogazu z odpadów rolniczych, Praca zbiorowa «Współczesne problemy energetyki II» [pod red. K. Pikonia i M. Bogackiej], Gliwice, 2015. – S. 81–90. Польща. 5. Писаренко В.В. Реализация плодоовощной продукции: эффективные каналы сбыта / Развитие АПК на основе рационального природопользования : колл. моногр. / за ред. чл.-кор. ИАУ П.В. Писаренка. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2015. – С. 216–226. 6. Яснолоб І.О., Чайка Т.О. Розвиток кооперації на плодоовочевому ринку України / Екологічні, соціальні й економічні аспекти розвитку АПК на засадах раціонального ресурсовикористання: колективна монографія / за ред. П.В. Писаренка, Т.О. Чайки, О.О. Ласло. – П. : Видавництво «Сімон», 2015. – С. 147–155. 7. Дорофеев А. В. Трансформация управленческой парадигмы в контексте развития системы аграрной экономики / Problems of European Agriculture Sustainable Development. Proceedings of Common Scientific Research.

№ з/п	Науковий результат	Виконавець (ПІБ, вчене звання)
		Science Editor: prof. Bartosz Mickiewicz, Ph. D. – Szczecin: Stowarzyszenie naukowe Instytut Gospodarki i Rynku. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, 2015. – Р. 16–22. 8. Конкурентоспроможність підприємств в умовах ринкової економіки: у 3-х томах: Том 2: Теоретико-методологічні основи конкурентоспроможності: [монографія] / [В. І. Гавриш, О. М. Яценко, В. І. Перебийніс, О. М. Помаз та ін.] ; за заг. ред. В. С. Ніценка, О. В. Захарченка, М. А. Зайця. – Одеса : БМВ, 2015. – 174 с.
2	Навчальні посібники	1. Лозинська Т. М. Публічне управління та адміністрування : [навч. посіб.] / Ю. Г. Кальниш, Т. М. Лозинська, В. І. Тимцуник. – Полтава : РВВ ПДАА, 2015. – 280 с.
Інженерно-технологічний факультет		
1	Навчальні посібники	1. Запорожець М.І. Система машина-поле: навчальний посібник/ М.І. Запорожець, І.А. Дудніков, Р.М. Харак. – Полтава, 2015. – 244 с.
Факультет обліку та фінансів		
2	Навчальні посібники	1. Макаренко П.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Кончаковський Є.О. Політична економія : навчальний посібник / П.М. Макаренко, Л.О. Дорогань-Писаренко, Є.О. Кончаковський. – Полтава : РВВ ПДАА, 2015. – 295 с. (15,9 д.а.) 2. Шупик І.І. Макроекономіка : навч.-метод. комплекс дисципліни : [для студентів галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво] / І. І. Шупик, О. С. Песцова-Світалка. [вид. 2-ге дороб. і перер.]. – Полтава : РВВ ПДАА, 2015. – 330 с. (Гриф Міністерства освіти і науки України. Лист № 1/П - 6298 від 12 липня 2010 року) (20,68 д.а.) 3. Шупик І.І. Глобальна економіка : навч.- метод. комплекс дисципліни: посібник [для студентів галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво] / І. І. Шупик – Полтава : РВВ ПДАА, 2015. – 136 с. (7,04 д.а.) 4. Соціальна відповідальність // Бойко Л.М., Аранчій В.І. – Полтава : РВВ ПДАА, 2015, 10,8 д.а. 5. Публічне управління та адміністрування // Кальниш Ю.Г., Лозинська Т.М., Тимцуник В.І. – Полтава : РВВ ПДАА, 2015. – 280 с.
Факультет технології виробництва та переробки продукції тваринництва		
2	Навчальні посібники	1. Бейдик Н.М., Желєзняк І.М. Методика та технологія обробки наукової інформації, 2015. – Полтава.

Протягом 2015 року було опубліковано наукових статей у зарубіжних виданнях та виданнях України – 689, з них 328 – Навчально-науковим інститутом економіки та менеджменту; 268 – аграрно-інженерним інститутом; 93 – тваринництва і ветеринарної медицини.

Кількість публікацій у наукових виданнях, що цитуються міжнародними наукометричними базами даних Scopus за 2015 рік – 6 одиниць. Це становить 1 % від загальної кількості публікацій. В цілому за чотири роки налічується 18 публікацій у наукових виданнях Scopus.

Як бачимо в таблиці 2.5, за період 2012–2015 років спостерігається позитивна тенденція до зростання відсоткової частки публікацій у Scopus по відношенню до загальної кількості публікацій.

Таблиця 2.5

Кількість публікацій у наукових виданнях, що цитуються міжнародними наукометричними базами даних Scopus за 2012–2015 роки

№ з/п	Показник	Рік			
		2012	2013	2014	2015
1	Опубліковано наукових статей, всього	671	636	1115	689
1.1	у т.ч. публікації у Scopus, одиниць	2	1	9	6
1.2.	публікації у Scopus, % від загальної кількості	0,3	0,2	0,8	1,0

У таблиці 2.6 наводиться перелік у наукових виданнях, що цитуються міжнародними наукометричними базами даних Scopus за роками.

Таблиця 2.6

Перелік публікацій у наукових виданнях, що цитуються міжнародними наукометричними базами даних Scopus за 2012–2015 роки, одиниць

Рік	Публікації у Scopus, всього	Прізвище та ініціали виконавця, вчене звання
2012	2	1. Kostenko E.M. Optimum planning of experiment in manufacturing the electronic equipment / E.M. Kostenko, N.D. Koshevoy // Telecommunications and Radio Engineering. – Vol. 70. – №8. – 2012. – Р. 731–734. 2. Томілін О.О. Харчова промисловість Полтавської області в період ринкового реформування / О.О. Томілін // Актуальні проблеми економіки. – №3(129). – 2012. – С. 231–234. (Scopus) = 0.180
2013	1	1. Костенко Е.М. Авиационный комплекс для измерения угловых отклонений рулевых поверхностей летательного аппарата / Е.М. Костенко, Н.Д. Кошевой, А.С. Оганесян // Известия высших учебных заведений «Авиационная техника». – Казань : КНИТУ. – № 4. – 2013. – С. 71–73.
2014	9	1. Лелюк Ю.М. Особливості визначення цільової спрямованості антициклічної політики для

Рік	Публікації у Scopus, всього	Прізвище та ініціали виконавця, вчене звання
		редистрибутивної економіки України / Ю.М. Лелюк // Економічний часопис-XXI. – № 1–2(1). – 2014. – С. 27–30. 2. Калініченко А. В. Селекція штамів <i>Sinorhizobium meliloti</i> для ефективної бактеризації <i>Melilotus albus medik</i> / А.В. Калініченко, В.П. Патики, О.Л. Овсієнко // Мікробіологічний журнал. – № 3. – Т. 76. – 2014. – С. 18–23. (<i>Scopus SJR</i> = 0.109) 3. Калініченко А. В. Мікробний біом різних ґрунтів й ґрунтово-кліматичних зон Полтавської області / А.В. Калініченко, В.П. Патики, С.В. Тараненко, А.О. Тараненко // Мікробіологічний журнал. – № 5. – Т. 76. – 2014. – С. 20–25. (<i>Scopus SJR</i> = 0.109) 4. Калініченко А. В. Оптимізація енергозабезпечення фермерських господарств Польщі з урахуванням екосоціальних чинників // А.В. Калініченко, Р. Титко / Актуальні проблеми економіки. – № 7 (157). – 2014. – С. 284–297. (<i>Scopus SJR</i> = 0.180) 5. Калініченко А. В. Шляхи утилізації та повторного використання надлишкової теплової енергії в аграрному виробництві // А.В.Калініченко / Актуальні проблеми економіки. – № 8 (158). – 2014. – С. 230–237. (<i>Scopus SJR</i> = 0.180) 6. Калініченко А. В. Еколого-економічні аспекти доцільності використання продукції рослинництва в альтернативній енергетиці // А.В. Калініченко, Ю.В. Вакуленко, О.А. Галич / Актуальні проблеми економіки. – № 11 (161). – 2014. – С. 202–208. (<i>Scopus SJR</i> = 0.180) 7. Kalinichenko A. Economic and environmental aspects of the US dairy industry (the Dean Food case study) / A. Kalinichenko // Актуальні проблеми економіки. – № 12 (162). – 2014. – С. 229–235. (<i>Scopus SJR</i> = 0.180) 8. Kalinichenko A. Impact of Microorganisms Strains on Diversity of Epiphytes of Tomato / A. Kalinichenko, T. Melnychuk, T. Parkhomenko, E. Andronom, V. Patyka // Seeds J. of Pure and Applied Microbiology. India. – Vol. 8 (Sp.1 Edn.2), Nov. 2014. – P. 651–655. <i>IF (Thompson Reuters)</i> = 0.073; (<i>Scopus SJR</i> = 0.130) 9. Kalinichenko A. Biological properties of phytopathogenic bacteria <i>Pseudomonas syringae</i>, isolated from sugar beet / A. Kalinichenko, K. Dvorak, V. Sabluk, L. Butsenko, L. Pasichnyk, V. Patyka // J. of Pure and Applied Microbiology. India. Vol. 8 (6), Dec. 2014. – P. 4345–4349. <i>IF (Thompson Reuters)</i> = 0.073; (<i>Scopus SJR</i> = 0.130)

Рік	Публікації у Scopus, всього	Прізвище та ініціали виконавця, вчене звання
2015	7	1. Аранчій В.І. Вуглецевий податок як інструмент екологічного менеджменту в Україні / В.І. Аранчій, Л.А. Некрасенко // Актуальні проблеми економіки. – №3 (165). – 2015. – С. 196–202. (<i>Scopus</i> = 0.180) 2. Бойко Л.М. Теоретичні аспекти економічного регулювання земельних відносин у сільському господарстві / Л.М. Бойко // Актуальні проблеми економіки. – № 9 (171). – 2015. – С. 8–15. (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 3. Дивнич О.Д. Інновації в рослинництві та джерела їх фінансування / О.Д. Дивнич, Л.М. Демиденко // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 5 (167). – С. 184–192. (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 4. Kalinichenko A. Rapeseed bacterial diseases and their REP-PCR analysis / A. Kalinichenko, O. Zakharova, L. Dankevich, V. Patyka // J. of Pure and Applied Microbiology. India. – Vol. 9 (Spl. Edn. 1), May 2015. – P. 205–210. <i>IF (Thompson Reuters)</i> = 0.073; (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 5. Kalinichenko A. Overview of biological remediation methods of contaminated soil / A. Kalinichenko, D. Modzelewska // Актуальні проблеми економіки. – № 8 (170). – 2015. – С. 264–271. (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 6. Kalinichenko A. Sources and determinants of the innovativeness of enterprises / A. Kalinichenko, A. Brzozowska, M. Dacko // Актуальні проблеми економіки. – № 9 (171). – 2015. – С. 182–188. (<i>Scopus SJR</i> = не визначено)
2016		1. Мінькова О. Г. Тенденції розвитку органічного агровиробництва в Україні / О.Г. Мінькова, А.В. Калініченко, О.А. Галич // Актуальні проблеми економіки. – № 1 (175), 2016. (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 2. Мінькова О. Г. Маркування та сертифікація органічної продукції / О.Г. Мінькова, О.О. Горб, В.М. Сакало // Актуальні проблеми економіки. – № 2 (176), 2016. (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 3. Зоря С.П. Особливості конкуренції на страховому ринку України / С.П. Зоря // Актуальні проблеми економіки. – № 4 (178), 2016 (<i>Scopus SJR</i> = не визначено) 4. Перебийніс В.І. Формування та оцінка стратегії енергетичного менеджменту сільськогосподарських підприємств / В.І. Перебийніс, О.В. Федірець // Актуальні проблеми економіки. – (<i>Scopus SJR</i> = не визначено).

Взято участь у наукових конференціях, семінарах – 366 разів, з них: учасників міжнародних наукових конференцій – 214 осіб; всеукраїнських конференцій – 161 особа. Одержано охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності – 27, з них: на винаходи – 1, на корисні моделі – 26 об'єкти (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Науково-дослідна робота ПДАА за 2012–2015 роки

№ з/п	Показник	Рік			
		2012	2013	2014	2015
1	Науково-педагогічні працівники, що взяли участь в наукових конференціях, всього, осіб	640	530	430	366
	у тому числі, чисельність працівників-учасників міжнародних наукових конференцій	347	360	256	214
	чисельність працівників-учасників всеукраїнських наукових конференцій	293	170	174	161
2	Кількість одержаних охоронних документів, всього, одиниць	34	27	22	27
	у тому числі: на винаходи			1	1
	на корисні моделі	34	27	21	26

Протягом 2015 року на базі академії проведено 31 науково-практичний захід міжнародного та всеукраїнського рівнів, з них: 11 – Навчально-науковим інститутом тваринництва і ветеринарної медицини; 11 – аграрно-інженерним інститутом; 9 – інститутом економіки та менеджменту.

За період з 2012 по 2015 роки загальна кількість проведених науково-практичних заходів не зменшилась (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Кількість проведених на базі Полтавської державної аграрної академії науково-практичних заходів за 2012–2015 роки, одиниць

№ з/п	Показник	Рік			
		2012	2013	2014	2015
1	Кількість проведених науково-практичних конференцій, всього	30	21	19	31
1.1	у тому числі, міжнародних наукових конференцій	11	15	7	11
1.2	всеукраїнських наукових конференцій	19	6	12	20

Щороку МОН України виступає організатором проведення міжнародних та всеукраїнських конгресів, форумів, конференцій, семінарів молодих учених і студентів. Участь в цих заходах підвищує рівень проведення науково-дослідної роботи вузу. Так, за період з 2012 по 2015 роки загальна кількість проведених науково-практичних заходів за наказом МОН України становила 24 одиниці, у тому числі 2012 р. – 5; 2013 р. – 12; 2014 р. – 4; 2015 р. – 3.

Інформація про вищеназвані заходи у 2015 році:

1. Міжнародна конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством»;

2. Всеукраїнська конференція «Актуальні проблеми хімії та екології. Сутність та значення екологічних тенденцій у хімічній освіті»;

3. Всеукраїнська конференція «Сучасні тенденції проведення лабораторних досліджень у ветеринарній медицині».

Другим важливим науковим напрямом роботи академії є підготовка науково-педагогічних кадрів, підвищення їх професійного рівня.

У 2015 році загальна кількість аспірантів, підготовка яких ведеться за 12 спеціальностями, налічувала 177 осіб, у тому числі на комерційній основі – 44 особи.

Слід відмітити, що у порівнянні з попередніми роками значно зросла кількість аспірантів денної форми навчання. Їх частка становила у 2015 році – 68,4 %; а у 2014 – 58,6 % (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

**Ефективність підготовки науково-педагогічних кадрів
Полтавської державної аграрної академії за 2012–2015 роки, осіб**

№ з/п	Показник	Рік			
		2012	2013	2014	2015*
1	Загальна кількість аспірантів, усього	142	139	133	177
	у т.ч. за денною формою	95	87	78	121
	за заочною формою	47	52	55	56
	з них: захистили дисертації у встановлений термін	2	-	-	-
2	Прийом, усього	49	38	32	44
	у т.ч. за денною формою	29	25	23	44
	за заочною формою	20	13	9	-
3	Випуск*, всього	21	30	30	-
	у т.ч. за денною формою	18	25	29	-
	за заочною формою	3	5	1	-
4	Кількість випускників, з числа захищених, які залишилися працювати в академії	2	-	-	-

* Випуск у 2015 році не відбувся.

На комерційній основі прийом аспірантів здійснювався лише з 2015 року. Таких осіб було 44, тільки за 2015 рік.

Поряд з цим, 2015 рік відрізняється від попередніх років більшою кількістю науково-педагогічних працівників, яким присвоєно вчене звання доцента – 31 особа (табл. 2.10).

В цілому, за 2012–2015 роки:

- захищено 9 докторських та 49 кандидатських дисертацій;
- отримали вчене звання професора 9 осіб та вчене звання доцента – 73 особи.

Отже, науковий потенціал академії з року в рік зростає.

До наукової роботи в академії щорічно активно залучаються студенти, які беруть участь у наукових конференціях (табл. 2.11).

Так, за 2015 рік студентами:

- взято участь у міжнародних та всеукраїнських студентських наукових конференціях – 292 учасника;
- опубліковано статей та тези доповідей, всього – 876 одиниць;
- одержано 5 охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності.

Таблиця 2.10

**Підвищення професійного рівня науково-педагогічних кадрів
Полтавської державної аграрної академії за 2012–2015 роки, осіб**

№ з/п	Показник	Рік				Всього
		2012	2013	2014	2015	
1	Кількість захищених кандидатських дисертацій	15	9	15	10	49
2	Кількість захищених докторських дисертацій	2	2	0	1	5
3	Чисельність штатних ННП, яким присвоєно вчене звання професора	3	0	2	4	9
4	Чисельність штатних ННП, яким присвоєно вчене звання доцента	14	14	14	31	73

Таблиця 2.11

**Участь студентів ПДАА
у проведенні наукової роботи за 2012–2015 роки, одиниць**

№ з/п	Найменування показників	Рік			
		2012	2013	2014	2015
1	Кількість студентів-учасників міжнародних, всеукраїнських наукових студентських конференцій, конкурсів, олімпіад, всього	261	155	304	292
	у тому числі: всеукраїнських конкурсів різних рівнів	70	55	92	86
2	Кількість науково-практичних студентських конференцій на базі академії	18	12	14	14
3	Кількість опублікованих наукових праць у зарубіжних виданнях	0	1	3	1
4	Кількість опублікованих наукових праць у виданнях України	850	732	702	875
5	Кількість видань «Збірник наукових праць студентів»	15	10	8	8

Водночас на базі академії за 2015 рік проведено 11 студентських науково-практичних конференцій та семінарів.

Результати студентських досліджень були також опубліковані у збірниках наукових праць студентів.

Гордістю академії є відмінники навчання, переможці всеукраїнських олімпіад, наукових конкурсів та фестивалів (табл. 2.12).

Таблиця 2.12

**Кількість студентів-учасників всеукраїнських наукових конкурсів
Полтавської державної аграрної академії за 2015 рік, осіб**

№ з/п	Вид конкурсу	Кількість студентів- учасників	Кількість студентів- переможців	
			осіб	%
1	Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук, оголошений Міністерством освіти і науки України	24	12	50,0
2	Всеукраїнський конкурс дипломних робіт студентів вищих навчальних закладів освіти	3	2	66,7
3	Всеукраїнський конкурс наукових робіт, оголошеного Інститутом стратегічних оцінок при Президентському фонді Леоніда Кучми «20 років аграрній реформі в Україні – досягнення і проблеми»	46	10	21,7
4	Всеукраїнський молодіжний конкурс «Новітній інтелект України»	3	1	33,3
5	Всеукраїнський конкурс «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука – соціальна ініціатива»	10	6	60,0
6	Всеукраїнський конкурс бізнес-планів у рамках Школи з основ підприємницької діяльності «Молодь обирає бізнес»	8	2	25,0
7	Обласний конкурс студентських наукових робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад», заснованого Полтавською обласною радою	4	2	50,0
8	Обласний етап XVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика	2	1	50,0
Всього		86	27	31,4

Так, за 2015 рік кожен третій студент-учасник всеукраїнських конкурсів став переможцем.

Під час проведення щорічної студентської конференції за підсумками наукової роботи обов'язково оголошується увесь список студентів-переможців та вручаються ректором академії Дипломи за їх активну життєву позицію.

В академії діють 3 добровільних громадських об'єднання:

1. Центр інтелектуальної власності та підтримки інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві відіграє значну роль у проведенні науково-

дослідної та винахідницької роботи з викладачами і студентами академії, учнями шкіл Полтави. За останні чотири роки було отримано біля 110 охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, а результати винаходів і нових технологій були представлені на міжнародних та всеукраїнських виставках.

2. Рада молодих вчених у 2015 році започаткувала проведення на рівні академії щорічного конкурсу «Кращий молодий науковець року».

3. Студентське наукове товариство опікується студентськими гуртками академії, яких налічується біля 40. В них бере участь щороку 850 студентів різних факультетів.

Протягом року видавався фаховий журнал «Вісник ПДАА», минулого року пройшли перереєстрацію галузі «Сільське господарство», «Ветеринарна медицина» і «Технічні науки».

3. Проведення освітнього процесу на рівні світових стандартів та міжнародне співробітництво

Розвиток міжнародних зв'язків, освітніх та наукових проектів є пріоритетним завданням Полтавської державної аграрної академії. Співробітництво з іноземними партнерами реалізується з використанням різноманітних організаційних форм: від студентської та професорсько-викладацької мобільності та участі в міжнародних конференціях, семінарах до реалізації спільних освітніх програм і участі в різних міжнародних наукових та освітніх організаціях.

Основними напрямками міжнародного співробітництва Полтавської державної аграрної академії є:

- підвищення кваліфікаційного рівня науково-педагогічних працівників у зарубіжних освітніх закладах;
- спільна із зарубіжними партнерами підготовка фахівців; міжнародні наукові конференції, симпозіуми та робочі зустрічі;
- членство у міжнародних наукових, освітніх адміністративних структурах, асоціаціях, товариствах; участь викладачів та студентів у міжнародних програмах та фондах;
- ознайомча практика студентів за кордоном, підготовка іноземних громадян, співробітництво по лінії міст-побратимів.

За 2015 рік Полтавська державна аграрна академія продовжувала міжнародну співпрацю з вищими навчальними закладами та науковими установами Австралії, Бельгії, Данії, Канади, Німеччини, Нідерландів, Польщі, США, Угорщини, Швеції, Франції згідно з раніше укладеними договорами.

У 2015 році до співпраці з ПДАА долучилася Литва.

Починаючи з 2015 року, почали функціонувати фінансовані ЕС програми академічної мобільності (Erasmus+ KA107 Mobility Projects) з Німеччиною та Польщею.

Впродовж 2015 року 31 студент пройшов навчання у зарубіжних навчальних закладах та 58 студентів пройшли мовне стажування.

Студенти та викладачі академії брали активну участь у стипендіальних, грантових програмах (Програми стипендій ім. Фулбрайта, що адмініструються в Україні офісом програм ім. Фулбрайта; стипендії для дослідження сучасних проблем, що адмініструється в Україні IREX; стипендійні програми ДААД для навчання та науково-дослідної роботи у Німеччині, Стипендіальна програма ім. Кірккланда, Стипендіальна програма ім. С. Банаха).

Розпочато та продовжувалося виконання спільних розробок і проектів з іноземними колегами: Erasmus+ KA107 Mobility Projects (Німеччина, Польща), Проект «Лабораторія відновлюваних джерел енергії» (Польща), Школа європейського тваринництва (Австрія, Німеччина), Проект «Soil biotic» (США), Проект «Європейський диплом» (Польща).

Впроваджувалися спільні освітньо-професійні програми, за якими здійснюється підготовка спеціалістів із зарубіжними партнерами.

Пріоритетними напрямками міжнародної діяльності для Полтавської державної аграрної академії є:

- входження академії до міжнародних освітніх організацій;
- укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів з науковими інституціями та вищими навчальними закладами за кордоном;
- налагодження й ефективне підтримання постійних робочих контактів з іноземними посольствами, представництвами міжнародних організацій;
- реалізація сумісних із зарубіжними колегами проектів з актуальних наукових проблем;
- налагодження ефективного обміну викладачами і студентами з метою підвищення їх професійного рівня;
- організація та участь у міжнародних проектах (конференціях, виставках, школах, семінарах, стипендіальних програмах тощо);
- грантова діяльність; заходи зі ствердження позитивного іміджу ПДАА;
- розширення кількості закордонних партнерів-учасників проекту «Паралельний Європейський Диплом»;
- поширення інформації щодо досягнень трудового колективу, сутності освітніх послуг, що надаються академією.

Детальна інформація співробітництва з іноземними партнерами (окремо по кожній країні) викладена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Інформація щодо міжнародного співробітництва ПДАА із зарубіжними партнерами

Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
Австралія	Об'єднання фермерів	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики студентів	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 студент взяв участь
Бельгія	Центр Агрономії	Наукове	Довгострокова	2 викладачі

Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
	(пров. Ено)	співробітництво	угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	взяли участь
Данія	Об'єднання фермерів (DUK)	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики студентів	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	15 студентів взяли участь
Канада	Канадське бюро міжнародної освіти	Співробітництво у сфері налагодження відносин із канадськими вищими закладами	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 викладач взяв участь
Литва	Литовська Військова Академія ім. генерала Йонаса Жемайтиса	Проведення круглого столу, зміцнення співпраці	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	35 учасників взяли участь
Німеччина	Університет Хойєнхайм	Академічна мобільність, стажування	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	3 студенти, 2 викладача взяли участь
Німеччина	Сільськогосподарська школа Дойла	Академічна мобільність, ознайомча практика студентів	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	3 студенти взяли участь
Німеччина	Університет Вайнштефан	Академічна мобільність, навчання	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	3 студенти взяли участь
Нідерланди	Об'єднання фермерів	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики студентів	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 студент взяв участь
Польща	Вища школа торгівлі та послуг	Академічна мобільність, навчання	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	2 студенти взяли участь
Польща	Люблінська політехніка	Академічна мобільність, навчання	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 студент взяв участь
Польща	Інститут бізнесу у Домброві Гурнічі	Академічна мобільність, спільні освітні програми	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	25 студентів взяли участь

Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
Польща	Вроцлавський природничий університет	Академічна мобільність, навчання	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 студент взяв участь
Польща	Познанська політехніка	Академічна мобільність, навчання	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 студент взяв участь
Польща	Кошалінська політехніка	Академічна мобільність, навчання	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 студент взяв участь
Польща	Опольський університет	Академічна мобільність, наукове стажування	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 викладач взяв участь
США	Компанія "Soil biotics"	Наукові дослідження	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	Відкриття центру "Soil biotics" на базі ПДАА, проведення круглого столу
США	Організація WISE	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	3 студента взяли участь
США	Університет Мінесоти	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	3 студента взяли участь
США	Організація CAEP	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	12 студентів взяли участь
Угорщина	Університет Дебрецен	Академічна мобільність, наукове стажування	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 викладач взяв участь
Франція	Федерація «Обміни Україна-Франція»	Підвищення кваліфікації	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	1 викладач взяв участь
Швеція	Об'єднання фермерів	Підвищення кваліфікації, ознайомчі практики студентів	Довгострокова угода про співпрацю, дійсна станом на 2015 р.	2 студенти взяли участь

Кількість іноземних громадян, що навчалися у Полтавській державній аграрній академії за період 2014–2015 роки становить 65 осіб, з них 40 осіб на основних факультетах; 25 осіб – на факультеті підготовки іноземних громадян (табл. 3.2).

Завдяки міжнародній співпраці, студенти ПДАА мають можливість отримати дипломи європейського зразка у Німеччині та Польщі, в тому числі за програмою Подвійних дипломів.

Таблиця 3.2

Навчання іноземних студентів в ПДАА протягом 2015 року

№ з/п	Факультет	Кількість студентів	Країна	Освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР)	Період
1.	Підготовки іноземних громадян	2	Єгипет		
2.		2	Йорданія		
3.		19	Марокко		
4.		1	Китай		
5.		1	Туніс		
6.	Обліку та фінансів	3	Азербайджан	Бакалавр	1,2,4 курси
7.		1	Росія		
8.		1	Йорданія		
9.		3	Туркменістан		
10.	Економіки та менеджменту	6	Азербайджан		1–5 курси
11.		1	Грузія		
12.		1	Палестина		
13.		8	Туркменістан		
14.		1	Росія		
15.	ІТФ	1	Камерун		5 курс
16.	Ветеринарної медицини	1	Туркменістан		4 курс
17.		2	Палестина		2,4 курс
18.		2	Туніс		1,4 курс
19.		9	Йорданія		4,5 курс
20.	Агротехнології та екології	1	Туніс		5 курс

На базі ПДАА функціонує Польський центр, де студенти, викладачі та всі бажаючі мають можливість вивчати польську мову.

На сьогодні у світі відходять від оцінки навчального закладу через його відбиток у дзеркалі національного сприйняття. Усе частіше важить те, як виглядає ВНЗ в очах світового освітнього співтовариства, тому вагома інтернаціоналізація діяльності академії є актуальною необхідністю.

4. Інтеграція навчально-виховного процесу з науковими дослідженнями і виробництвом

Нова стратегія виховання, окреслена в Указі Президента України «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки» спрямовує колектив академії на формування студента, як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України.

Виховна робота в академії є однією з найважливіших складових напрямків освітянської діяльності і здійснюється всім професорсько-викладацьким складом та студентським самоврядуванням. На низці кафедр виховна робота зі студентами має цілісне відтворення і становить об'єкт науково-теоретичних досліджень.

У 2015 році заходи організаційно-виховної діяльності були спрямовані на подальше формування у студентської молоді національної свідомості, почуття патріотизму, бажань брати участь у розбудові своєї держави. Студентам створювалися умови для набуття ними соціального досвіду, професіоналізму, високої мотивації до праці та залучення до управління студентським життям.

Серед багатьох складових виховного процесу чільне місце займало патріотичне та громадянське виховання як такі, що відповідають вимогам і викликам сучасності та закладають основи для формування свідомості у студентської молоді, яка буде готова до змін і розглядатиме державу як запоруку власного особистісного розвитку.

Минулий рік особливий для колективу, оскільки він був насичений визначними подіями у житті академії та держави. Особливе піднесення спостерігалось під час урочистостей із нагоди відзначення 95-річниці від дня заснування нашого навчального закладу; викладацький та студентський колектив брали активну участь у процесах, які поставила перед суспільством Революція Гідності; велася значна благодійна та волонтерська діяльність по допомозі воїнам, які знаходяться у зоні воєнного конфлікту; впроваджувалися у життя соціальні проекти, які направлені на соціалізацію і адаптацію дітей-переселенців із зони АТО, що проживають в обласному центрі.

Значну роботу в напрямку формування національної свідомості та патріотичних почуттів студентів здійснюють викладачі кафедр, які організовували та проводили заходи приурочені до Дня Гідності і Свободи, Дня Конституції, Дня Соборності та Дня Незалежності України, Шевченківським дням, Дню Європи, дню української писемності і мови, інтелектуально-патріотичні конкурси «Я люблю Україну!», Флеш-моб «Україна Єдина!», інтелектуальні ігри «Що? Де? Коли?», «Брейн-Ринг», творчі літературні зустрічі, круглі столи на різні теми та інше.

Щомісяця виходить газета «Аграрна академія моя», студентська – «П'ятачок» та щотижневі студентські відео новини «ЙО-ма-ЙО», які містять

різноманітну інформацію, у тому числі й історичну, як для студентів, так і для співробітників нашого колективу.

В академії запроваджено наскрізну систему наставництва, за кожною академічною групою закріплено куратора, який допомагає студентам вирішувати назрілі проблеми. Чимало уваги відводиться родинно-сімейному вихованню. До цього процесу залучаються і батьки студентів, їх запрошують на батьківські збори, дні факультетів, посвяту першокурсників у студенти та інші заходи. До послуг студентів та викладачів працює психологічна служба.

Однією з цікавих форм залучення студентів до проведення масових заходів і звіту перед громадськістю є проведення тижнів факультетів. З кожним роком цей захід наповнюється новим змістом, стає все більш цікавішим. У заходах бере участь майже весь колектив факультету, випускники минулих років, роботодавці, спонсори. Протягом цього тижня проводиться безліч заходів тематичного спрямування, які носять виховний характер і, як правило, закінчуються спортивним святом та концертом художньої самодіяльності.

З патріотичними настроями та гордістю за обрану спеціальність проходять в академії такі заходи, як посвята першокурсників у студенти та вечір першокурсників. З відкриттям на території студентського парку, для першокурсників проводилися заходи «Давайте познайомимось!».

Революційні зміни, що відбулися у листопаді 2013 – березні 2014 років, війна на сході країни продемонстрували готовність молодого покоління відстоювати національні цінності, українську державність, орієнтацію на фундаментальні орієнтири світової цивілізації. Студентська молодь відгукнулася на запити часу, брала активну участь у багатьох благодійних акціях спрямованих на допомогу воїнам АТО. Були зібрані теплі речі, грошові кошти, продукти харчування, засоби особистої гігієни, ліки, які передавалися для бійців у зону воєнного конфлікту. Студенти-волонтери відвідували бійців, які знаходилися на лікуванні у військовому госпіталі, збирали кошти для довготермінової реабілітації воїнів – уродженців Полтавщини. З метою збору коштів був проведений благодійний студентський бал «Живи добром – твори дива» та проект «Копійка життя збереже!».

З ініціативи студентів виготовлена і урочисто відкрита на території академії меморіальна дошка випускникові факультету обліку та фінансів Ошечі Максиму – військовослужбовцю 101 окремої бригади охорони ГШ Збройних Сил України, який героїчно загинув, захищаючи територіальну цілісність та суверенітет України.

Проявом патріотизму є також діяльність студентів-членів волонтерського центру «Пульс», які щорічно відвідують учасників бойових дій у роки Другої світової війни та ветеранів праці за місцем їх проживання, спільно з ректоратом та профкомом влаштовують їм «солдатську кашу», години спогадів, спільно беруть участь у покладанні квітів до меморіалів і братських могил загиблим у війні.

З метою військово-патріотичного виховання молоді проводяться зустрічі і з героями нашого часу – бійцями, які повернулися із зони воєнного конфлікту. Нещодавно, студенти інженерно-технологічного факультету зустрілися зі своїм

випускником, учасником бойових дій на сході України – Черкуном Іваном Петровичем – оператором-навідником окремої розвідувальної роти 93 механізованої бригади Збройних Сил України. В період літніх канікул та в грудні, студенти були учасниками обласного проекту з військово-патріотичного виховання молоді «Жіночий батальйон», де отримали знання та навички щодо загальної військової підготовки та основ рукопашного бою. Частина студентів різних факультетів відвідували медичні курси з надання долікарської допомоги.

Одним із важливих чинників національно-патріотичного виховання є вшанування студентами пам'яті героїв тоталітарних режимів в Україні, зокрема жертв Голодомору, героїв Крут, героїв Чорнобильської трагедії та Козацької доби. Студенти завжди з шанобливим ставленням відвідують мітинги-реквієми та вшановують пам'ять героїв.

Приклади мужності та героїзму українців під час Другої світової війни, революційних подій в Україні 1918, 2013–2014 років, учасників антитерористичної операції на сході України мають стати головними в національно-патріотичному вихованні студентів академії.

Важливою складовою національно-патріотичного виховання є духовно-моральне виховання. Його основи закладаються на заняттях з історії України, української мови, філософії, політології, соціології, права та інших гуманітарних дисциплін. В першу чергу, спрямовується увага на розвиток пізнавального інтересу студентів їх творчої активності та мислення. Студентів орієнтують на виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань і умінь в практичній діяльності.

Вивчення навчальних дисциплін духовно-морального спрямування є основою не тільки формування особистості, але й підґрунтям для національно-патріотичного виховання. З метою збагачення духовного світу та рівня освіченості студентської молоді для них влаштовуються мовні конкурси, круглі столи, лекторії, тренінги, творчі зустрічі. Такі як: «Українська мова: історичний поступ, мовні явища. Мова інших етносів», II етап міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, «Видатні діячі Полтавщини – випускники Полтавської державної аграрної академії», «150 років Полтавському товариству сільського господарства: факт історії чи подія у культурно-просвітницькому житті Держави Україна», заходи до дня української писемності та мови, «16 днів проти гендерного насилля», тренінг розвитку навичок командної взаємодії «Мотузковий тренінг», робота над дошкою візуальних бажань, творчо-літературні зустрічі з поетами, діяльність поетичного клубу та клубів за інтересами, таких як: «Кар'єра», «Студентські гендерні студії», «Бізнес-леді», правовий диспут.

На засіданнях клубів за інтересами розглядаються питання української та зарубіжної культури, історичні події, звичаї та обряди українського народу, вивчення студентами професійного етикету, мови і моральності ділової людини. Поетичний клуб (керівник – доцент Ватуля І.Д.) організовує зустрічі студентів з письменниками та поетами міста Полтави та поетами-початківцями академії.

Активними пропагандистами питань моралі, культури, українського фольклору є народні аматорські художні колективи: фольклорний ансамбль «Маланка», ансамбль народного танцю «Ярина», ансамбль сучасної пісні «Малахит», які мовою пісні та танцю пропагують названі питання на сцені, в засобах масової інформації на радіо та телебаченні, колективи беруть участь у всеукраїнських і міжнародних конкурсах і фестивалях. Так, на початку року в міському конкурсі КВН збірна команда академії виборола кубок мера міста Полтави з КВН, вона активно виступає в Аграрній та Молодіжній лігах КВН. Нещодавно народний ансамбль сучасної пісні «Малахит» на міжнародному фестивалі-конкурсі мистецтв «Зірковий парад 2015» у місті Львові посів третє призове місце.

З метою виховання національної самосвідомості студентів, пропаганди здорового способу життя, в академії щорічно проводяться конкурси «Кращий студент року», «Міс та містер академії», «Студентська весна», академічний етап «Студентська республіка», «Вечір першокурсника», конкурси команд КВК на приз ректора, літературні конкурси, кіноперегляди новинок в центрі дозвілля, майстер-клас з писанкарства та різьблення, акції «Засвіти свічку», «Студенти за здоровий спосіб життя», турніри з міні-футболу та пляжного волейболу, а також виховні, інформаційні години в академічних групах тощо.

Для проведення виховної та культурно-просвітницької роботи зі студентською молоддю, залучення талановитих молодих людей до роботи у творчих колективах та з метою організації дозвілля в академії функціонує Центр культури і дозвілля.

Окрім високоморальних якостей, молода людина повинна володіти відповідними знаннями, вміннями та навичками, бути здатною реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства.

Навчальна база академії дає можливість студентам не тільки гарно навчатися та опановувати свій фах, але й творчо розвиватися. Значна кількість студентів бере участь у роботі наукових гуртків, олімпіадах та конкурсах, у тім числі Всеукраїнських та Міжнародних.

Гордістю академії є іменні стипендіати та відмінники навчання, переможці всеукраїнських олімпіад, наукових конкурсів та фестивалів.

Найбільш активними в навчанні та громадській роботі є іменні стипендіати: Президента України – Мостова Оксана, Тютюнник Ірина, Романяк Владислав; Верховної Ради України – Сорока Світлана; Кабінету Міністрів України – Баранська Марія; імені М. Грушевського – Данилович Аліна.

Протягом останніх років наші студенти-науковці є переможцями таких відомих в Україні змагальних конкурсів, як Стипендіальна програма «Завтра.UA» благодійного фонду Віктора Пінчука (в 2015 році одержано 6 річних стипендій). Їх одержали студенти Яблонько Олена, П'ятниця Юлія, Лесюк Альона, Ходаківська Катерина, Бондаренко Олексій, Бочарова Яна; Всеукраїнського конкурсу наукових робіт студентів та молодих науковців, оголошеного Інститутом Стратегічних Оцінок при Президентському фонді Леоніда Кучми «Україна». В конкурсі 2015 року «20 років аграрної реформи в Україні: досягнення і проблеми» переможцями стали 10 наших студентів, вони

одержали одну першу, три других, п'ять третіх та одну заохочувальну премію. Вручення Дипломів та премій студентам відбулося в актовій залі академії. Серед нагороджених: Тріфонова Марина, Лесюк Альона, Тютюнник Ірина, Шовкопляс Анна, Безрук Сергій, Сухина Юлія, Василенко Мирослав, Ходаківська Катерина, Яценко Катерина, Яблонько Олена.

Особливу зацікавленість у студентів викликає участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук, який щорічно оголошує Міністерство освіти і науки України. В минулому році наші студенти одержали 12 дипломів. За підсумками 2015 року – 7 дипломів, із них 2 – першого ступеня (Бондаренко Олексій та Каланча Олександра), 2 – другого ступеня (Лесюк Альона і Яблонько Олена), 3 дипломи третього ступеня (2 із них Лесюк Альона і один – Яблонько Олена). Науковими керівниками цих студентів є: Аранчій Валентина Іванівна, Прасолов Євген Якович, Калініченко Олександр Володимирович.

Студенти академії є постійними учасниками та переможцями обласного конкурсу наукових студентських робіт «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад», який започаткувала Полтавська обласна, а також міського конкурсу «Молодь року», який проходить щорічно під патронатом міського голови. Цього року в конкурсі «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» студентка факультету економіки та менеджменту Селезньова Олександра одержала першу премію, а Лесюк Альона з факультету обліку та фінансів – третю премію.

Особливо привабливою і корисною для студентів є участь в роботі обласної Школи з основ підприємницької діяльності «Молодь обирає бізнес». Головна мета цього проекту – формування конкурентоспроможної особистості на ринку праці, підготовка молодшої людини до роботи. В 2015 році в школі навчалися 8 наших студентів, які одержали сертифікати на право займатися підприємницькою діяльністю. А студентка Поліщук Олена стала абсолютною переможницею у конкурсі на кращий бізнес-план. Перемогу в номінації «Кращий соціальний проект» здобула також наша студентка – Альона Лесюк.

Хочеться назвати викладачів, які є науковими керівниками та допомагають студентам у науковому пошуку. Це: доценти Калініченко Олександр Володимирович, Поспелов Сергій Вікторович, Єгорова Олена Володимирівна, Прасолов Євген Якович, Дивнич Ольга Дмитрівна, Світлична Алла Василівна, Кулик Максим Іванович, Біловол Світлана Анатоліївна, Свириденко Олена Федорівна – викладач Хорольського агропромислового коледжу.

В академічному турі конкурсу «Кращий молодий науковець року» в 2014–2015 рр. перемогу здобули молоді науковці, викладачі Тетяна Чайка та Максим Кулик – представники факультету агротехнологій та екології.

Приємним є повідомлення про те, що студентка факультету ветеринарної медицини Личман Аліна зайняла III почесне місце в обласному етапі XVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Студентку до конкурсу готувала доцент Сизоненко Наталія Миколаївна.

Позитивною в науково-дослідній та винахідницькій роботі зі студентами

є роль Центру інтелектуальної власності та підтримки інноваційної діяльності (керівник Прасолов Є.Я.). За останні п'ять років за участю творчої молоді було створено понад 50 технічних рішень, які захищені патентами та представлені на міжнародних виставках винаходів, де удостоєні високих нагород. Так, діяльність дала поштовх до написання наукових робіт, які стали переможцями у Конкурсі для молодих вчених і студентів на здобуття премій Національної академії наук України, Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук, Стипендіальної програми Фонду Віктора Пінчука і конкурсу Президентського Фонду Леоніда Кучми. Це: Педора Є., Дяденко Ю., Потоцька Т., Гринчишина В., Бугай К., Власенко А., Бочарова Я., Єсаулова Я., Дігтенко І., Федій Б., Шмиголь В. та багато інших.

До винахідницької роботи активно долучаються школярі міста. На основі винаходів вони готують наукові роботи для участі у конкурсі Малої академії наук, де неодноразово ставали переможцями. Це: Кусов А., Соковий В., Бражнік Є., Бондаренко С., Карамзін В., Горошко А., Корулько І., Кривошей М., Петровська Д., Негребецький Є. – в минулому школярі, а сьогодні – студенти Полтавської державної аграрної академії. Така діяльність Центру є внеском у профорієнтаційну роботу зі шкільною молоддю.

До сфери національно-патріотичного виховання відноситься також фізкультура, спорт та популяризація здорового способу життя. Академія традиційно має значні успіхи в цій сфері. Кафедрою фізичного виховання та спорту підготовлено 5 заслужених майстрів спорту України, 15 майстрів спорту міжнародного класу, 58 майстрів спорту України, 163 кандидатів у майстри спорту України, Олімпійський чемпіон, 12 чемпіонів світу, 9 чемпіонів Європи, 45 чемпіонів України.

3 року в рік покращується матеріальна база для занять спортом, що сприяє тому, щоб усі, хто проживає у студентському містечку, були залучені до занять фізичним вихованням. Для цього сучасно обладнано 8 залів для тренувань з різних видів спорту загальною площею 2500 м², функціонують також літні спортивні майданчики. Зі введенням в експлуатацію в 2015 році сучасного спортивного майданчика зі штучним покриттям кількість спортивних заходів подвоїлась. У цьому ж році запрацювали створені – зал для занять фітнесом та майданчик для занять фізичними вправами на свіжому повітрі (Воркаут) – одним із видів молодіжного спорту, який поєднує в собі силові та гімнастичні елементи на турніках та брусах.

Для покращення самопочуття спортсменів працює відновлювальний центр, який обладнаний багатофункціональними масажними ліжками Нуга Бест.

У цьому навчальному році, згідно з Законом «Про вищу освіту України» на кафедрі фізичного виховання та спорту, як і на інших кафедрах академії, проведено оптимізацію та наближення навчального процесу до освітніх норм і стандартів Болонської системи. Значно скоротилась кількість викладацького складу, але вимоги до організації навчального процесу залишилися такими ж високими. В даний час на кафедрі здійснюється поступовий перехід навчального процесу з фізичного виховання на секційну форму роботи.

Студенти мають можливість обрати улюблений вид спорту і займатися ним.

На сьогодні заняття з фізичного виховання проводяться на 1 та 2 курсах по 2 години на тиждень, в поза навчальний час працює 18 спортивних секцій, в яких займається 1200 студентів. У секціях займаються також школярі та студенти коледжів і технікумів, з якими, крім спортивної, постійно ведеться і профорієнтаційна робота. Протягом навчального періоду студенти усіх курсів беруть участь у спортивних заходах, таких як Спартакіада серед факультетів та гуртожитків академії, змагання з міні-футболу на кубок ректора, змагання з видів спорту серед вищих навчальних закладів області, Спартакіадах з видів спорту, які проводяться на всеукраїнському рівні. До змагань залучаються також і викладачі академії. Згідно з наказом Міністерства молоді та спорту № 4353 від 24.11.2015 року 16 кращих спортсменів академії введені в склад збірної України на 2016 рік.

Кафедра проводить результативну виховну роботу серед своїх вихованців, готує міцних здоров'ям, сильних духом майбутніх фахівців аграрної галузі та надійних захисників Вітчизни.

Невід'ємною частиною громадського самоврядування в академії є студентське самоврядування. Діяльність студентського самоврядування розкривається в реальній участі студентів в управлінні та керівництві діяльністю студентського колективу та у взаємодії зі всіма органами управління навчального закладу. Представники рад студентського самоврядування беруть участь у роботі вченої ради академії, Конференції трудового колективу, стипендіальної комісії, комісіях з поселення студентів до гуртожитків та інших.

На рахунку Студентської ради безліч реалізованих корисних справ та проєктів. Серед них: освітні, наукові, інформаційні, культурно-масові, профорієнтаційні, благодійна і волонтерська діяльність, організація дозвілля і побуту.

Працюючи в органах студентського самоврядування студентська молодь набуває не тільки професійних знань та навиків, але і вчиться спілкуватись та працювати в команді, реалізовувати себе в якості лідерів. Саме з цією метою студентська рада академії щорічно організовує «Школу органів студентського самоврядування», бере участь в організаційно-діяльній грі «Студентська республіка». Залучення студентів до роботи в органах студентського самоврядування проходить з перших днів навчання першокурсників. Для першокурсників проводився факультатив «Що таке Студентська рада та з чим її їдять?»; тренінги на теми «Ефективна комунікація (ораторське мистецтво)», «Лідер в команді», «Проектний самоменеджмент», «Стресостійкість», «Конфліктологія», «Вийди із зони комфорту», рольова гра, рефлексія та адаптаційно-тренінговий курс для першокурсників, який для усіх факультетів проводився на базі спортивно-оздоровчого табору в с. Петрівка.

Активісти є активними учасниками та співорганізаторами І Громадянського лекторію «Вільні громадяни, сильні громади – запорука ефективної держави», проєкту Школа дебатної майстерності, яка працювала під девізом: «Чи є в регіонах України спільні цінності, які здатні об'єднати країну», організовували та брали участь у студентських дебатах «Вища освіта–

обов'язкова», Всеукраїнських студентських дебатах у м. Ужгороді, які присвячені актуальним питанням сталого розвитку громад, за підтримки спільного проекту ЄС та програми розвитку ООН «Місцевий розвиток орієнтований на громаду», виконували проект «Студентський куратор» та інші інтелектуальні проекти, такі як «Що? Де? Коли?», Брейн-ринг тощо.

Студентська рада створила чудовий інформаційний проект «ЙО-ма-ЙО», який працює в соціальній мережі Ютуб, відновила випуск студентського радіо, створила місце для буккросингу – всесвітнього книжкового мандрування з рук у руки, з дому в дім, з країни в країну, започаткувала щорічну акцію «Знаю українську», кіноперегляди новинок в центрі дозвілля; майстер-клас з писанкарства та різьблення, лекції з лікарем та відео покази на тему здорового способу життя. Вона є активним учасником профорієнтаційної роботи в школах міста та області.

Студентська рада академії завжди працює, адже академія – це студенти, і за ними майбутнє.

Виховний процес у ПДАА підтримується та розвивається завдяки ініціативи творчих і працьовитих людей – талановитої молоді та компетентних наставників. Усе це створює умови для популяризації аграрної науки та гідної презентації академії.

В академії навчається 43 студентів-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також 49 студенти-інваліди, яким приділяється всіляка увага з боку адміністрації. У звітний період керівництво академії надавало додаткову матеріальну допомогу студентам-сиротам, напівсиротам, інвалідам та дітям з багатодітних родин. Студентам-сиротам виплачувалась, згідно з нормативними документами, допомога на харчування, підвищена стипендія, матеріальна допомога та допомога на придбання підручників.

В академії створена та діє психологічна служба, яка надає психологічну допомогу студентам і співробітникам, займається реабілітацією, питаннями адаптації і консультативної допомоги всім, хто її потребує.

Велику роль у збереженні академічних традицій відіграє Музей академії. На базі музею проводяться кураторські години, екскурсії для студентів-першокурсників, абітурієнтів, школярів та усіх бажаючих жителів міста та області. Його експозиція постійно удосконалюється, формуються тематичні виставки до визначних подій, річниць відомих вчених академії.

Пропагандою кращих традицій академії займається Центр профорієнтаційної роботи та іміджевої політики, діяльність якого спрямована на профорієнтацію, популяризацію та формування позитивного іміджу нашого навчального закладу.

За минулий рік всього науково-педагогічними працівниками та співробітниками академії зроблено 23 виступи на телебаченні та 9 на радіо.

Створені належні соціально-побутові умови для студентів та викладачів, всі студенти за потребою забезпечені гуртожитком, працюють студентська їдальня, буфети, спортивно-оздоровчий табір, працював санаторій-профілакторій «Наталка-Полтавка».

Періодично ректор виступає перед студентським активом з інформацією

про діяльність ректорату з розв'язання проблем, пов'язаних з підвищенням якості освіти та з інших актуальних питань, відзначає студентів-активістів за досягнення в науковій та громадській роботі.

Важливим чинником набуття студентами професійних компетентностей є практична підготовка, яка сприяє формуванню навичок творчо застосовувати набуті знання на практиці. В академії постійно підвищується якість практичної підготовки студентів.

Практична підготовка в академії у 2014–2015 навчальному році здійснювалася відповідно до ступеневої освіти. Види та обсяги практик визначались освітньо-професійною програмою підготовки фахівців, що відображалось відповідно в навчальних та в робочих навчальних планах, наскрізних та робочих програмах практик (які розглянуті та схвалені методичними радами факультетів), графіку навчального процесу.

Навчальні практики в академії проходили на 1–3 курсах за всіма напрямками підготовки в навчальних, навчально-наукових лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, клініках; на дослідному полі, навчальній фермі (віварію) академії, навчальному полігоні, маневрових майданчиках для вправ з поточного водіння, що входять до навчально-науково-виробничого комплексу академії; на полях ТОВ «АФ «Петрівська» Полтавського району; в навчально-практичному центрі Академії на базі ПП «Агроекологія» Шишацького району, а також на провідних підприємствах (організаціях, установах) м. Полтави й Полтавської області:

Великобагачанський район – ВАТ «Білоцерківський молочний завод»
ПП «Білоцерківської агропромислової групи»;

Карлівський район – ТОВ «АПК Докучаєвські чорноземи»;

Котелевський район – ТОВ «АФ «Маяк»;

Полтавський район – ДП ДГ «Степне» Полтавського інституту АПВ ім. М.І. Вавилова НААН України с. Степне, Регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини в Полтавській області, ПАТ «Племсервіс», АФ «М'ясна ярмарка Добриня-2010» (бойня) с. Мильці;

м. Полтава – Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук, Полтавський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді (зоолого-тваринницька ферма), Полтавський краєзнавчий музей, Заказник місцевого значення Дендрологічний парк, Ботанічний сад, Лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках;

Всі бази практик відповідають вимогам освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів.

Загальна кількість годин, яка була відведена на проведення навчальних практик в академії, сягала 3 528 год. Навчальну практику проходили 1551 студент з 63 навчальних дисциплін. За період проходження навчальної практики (червень, липень) у спортивно-оздоровчому таборі академії с. Петрівка було оздоровлено 64 студента.

Керівництво практикою забезпечували 92 науково-педагогічних

працівника академії, які брали безпосередню участь в навчальному процесі, за яким проводилася практика. А також згідно з наказом ректора керівники практики відповідали за повне виконання програми практики та безпеку життєдіяльності студента.

У 2015 році академія пройшла ліцензування з робітничих професій та відкрила дві нові робітничі професії: 6121 «Оператор із штучного осіменіння тварини та птиці» й 8331 «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва (категорія «А2», «В1»).

Відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16 червня 2015 року (серія АЕ № 636641) ПДАА проводить професійно-технічне навчання за професіями:

№ п\п	Код за Державним класифікатором України	Назва професії	Ліцензований обсяг
1.	8322	Водій автотранспортних засобів (категорія «В»)	150
2.	8331	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва (категорія «А1», «А2», «В1»)	180
3.	6121	Оператор із штучного осіменіння тварини та птиці	110
4.	8229	Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	235
5.	4222	Адміністратор	90
6.	4112	Оператор комп'ютерного набору	200

Навчання студентів з робітничих професій проводиться на першому-третьому курсах кафедрами академії на основі Державних стандартів професійно-технічної освіти для підготовки робітників з професій.

У 2014–2015 навчальному році 509 студентів склали кваліфікаційний іспит, що включає в себе кваліфікаційну пробну роботу та здобули професію:

№ п\п	Назва професії	Кількість студентів, напрям підготовки
1.	Водій автотранспортних засобів (категорія «В»)	138 студентів у тому числі: 68 студентів «Агрономія» 70 студентів «Процеси, машини та обладнання АПВ»
2.	Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва (категорія «А1»)	116 студентів у тому числі: 55 студентів «Агрономія» 61 студент «Процеси, машини та обладнання АПВ»
3.	Оператор машинного доїння	64 студента «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

№ п\п	Назва професії	Кількість студентів, напрям підготовки
4.	Лаборант хіміко-бактеріологічного аналізу	101 студент «Ветеринарна медицина»
5.	Адміністратор	17 студентів «Менеджмент»
6.	Оператор комп'ютерного набору	55 студентів «Менеджмент»

У 2015 році вперше в Центрі технічної підготовки навчально-науково-виробничого підрозділу кафедри машиновикористання і виробничого навчання проводилося навчання слухачів професійного навчання (в кількості 18 осіб), після успішної здачі кваліфікаційних іспитів у грудні 2015 року останні отримали робітничу професію «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорії «В1» (сільськогосподарські зернозбиральні комбайни).

Виробничі, переддипломні та науково-дослідні практики здійснювалися на 728 (сімсот двадцять вісім) передових сучасних підприємствах сільськогосподарського профілю, виробничих та переробних підприємствах, фінансових та державних установах, дослідних, державних та приватних підприємствах, ветеринарних клініках (Полтавської, Кіровоградської, Запорізької, Черкаської, Чернігівської, Дніпропетровської, Харківської, Житомирської, Миколаївської, Київської областях, м. Київ, а також м. Аманн Йорданія, м. Бранч Туркменістан) під організаційно-методичним керівництвом 179 (сто сімдесят дев'ять) науково-педагогічних працівників академії, з яких 93,6 % мають вчене звання та спеціалістів підприємства, установи, організацій.

Відсоткове співвідношення баз практик наведено на рисунку 4.1.

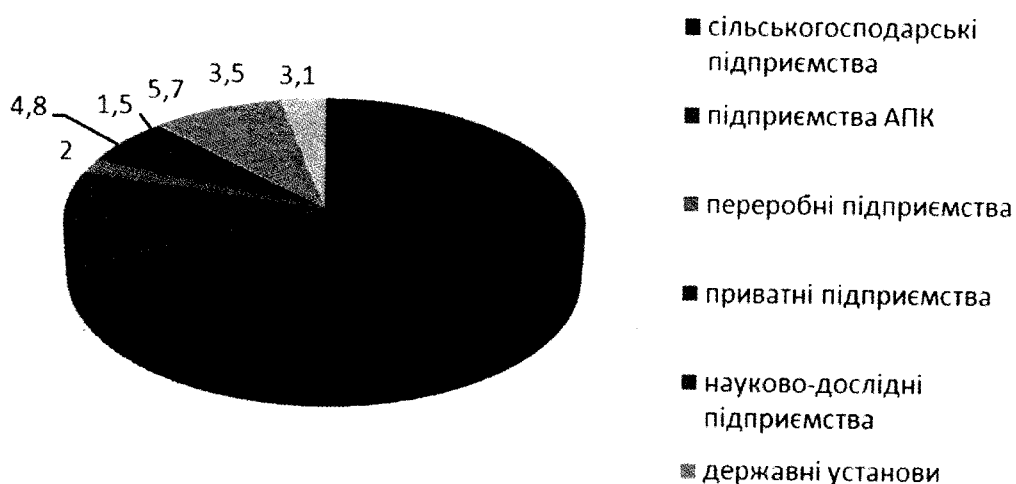

Рис. 4.1. Структура баз виробничих практик

Згідно з наказами по академії закріплено за базами практик:

- ОКР «Бакалавр» – 1140 студентів;
- ОКР «Спеціаліст» – 296 студентів;
- ОКР «Магістр» – 3371 студентів.

У період проходження практики 62 студента академії були зараховані та працювали на штатних посадах на підприємствах, організаціях, установах тощо. Також у 57 студента 2-го курсу інженерно-технологічного факультету захист практик відбувався на виробництві в ПАТ «Полтавський автоагрегатний завод» та ПАТ «Полтавський алмазний інструмент».

Окремі студенти проходять виробничу практику за кордоном в Бельгії, Данії, Німеччині, Норвегії, Польщі, Франції, Швеції і, навіть, в Австралії та США.

Всі бази практик сприяли успішному проходженню виробничої, переддипломної та науково-дослідної практики, накопиченню практичних навичок у студентів.

За матеріалами практик на факультетах проведені конференції та круглі столи. Студентами ОКР «Бакалавр» подано 297 робіт на конференцію та 113 пропозицій отримано від студентів; ОКР «Спеціаліст» – 69 робіт на конференцію та 21 пропозиція; ОКР «Магістр» – 173 роботи та 97 пропозицій.

Важливою умовою ефективності роботи академії є тісна взаємодія з виробництвом за наступними напрямками:

- обговорення змісту навчальних планів та методичного забезпечення дисциплін,
- участь у науково-методичних конференціях та семінарах,
- залучення викладачів академії як офіційних опонентів під час захисту дисертацій,
- публікації наукових статей,
- консультування,
- участь у розробці спеціальних проектів,
- обмін інформацією,
- забезпечення студентів базою стажування та написання дипломного проекту,
- обмін досвідом у використанні нових технологій в освітньому процесі.

При Полтавській ОДА працювала Консультативна рада з питань розвитку АПК та сільських територій, в якій протягом минулого року найбільш активно працювала секція органічного землеробства.

З ініціативи і за активної участі професора Писаренка П.В. було проведено низку заходів, серед яких:

- проведення IV Всеукраїнського «Еко-фестивалю «Лель»;
- участь у проекті «Бізнес-план створення Інтернет-ринку «Органічна Полтавщина»;
- участь у конкурсі проектів на отримання грантової підтримки Фонду майбутнього України – «Підвищення рівня екокультури населення Полтавської області»;
- участь у бізнес-проекті «Розвиток органічного ринку в Україні»;
- участь у діяльності Громадської ради центрів природного землеробства при Благодійній організації «Інститут стратегічних оцінок» Фонду Л.Д. Кучми «Україна».

На виконання доручення Кабінету Міністрів України Центром

підготовлені та подані Департаменту освіти і науки Полтавської ОДА пропозиції, що базуються на результатах проведених досліджень щодо тематики «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави».

Співробітники Науково-дослідного інституту агрономії провели день поля на тему: «Сорти польових культур селекції ПДАА».

Для підвищення наукової кваліфікації викладачів, обміну досвідом та зміцнення зв'язків з виробництвом було проведено засідання «круглих столів» з обговоренням актуальних тем.

5. Ефективне і стійке фінансово-економічне, господарське становище навчального закладу

В академії у 2015 році вживалися заходи щодо забезпечення високої ефективності діяльності та стійкого фінансово-економічного стану закладу.

Відповідно до чинного законодавства, основними завданнями академії є навчально-виховна, науково-дослідницька та інноваційна діяльність. Тому фінансове, матеріально-технічне та адміністративно-господарське забезпечення діяльності академії спрямовані на організацію та виконання її основних завдань, а також на соціальний захист студентів, аспірантів, співробітників академії, створення належних умов для їх праці, навчання та відпочинку.

Зусилля спрямовувалися на збільшення обсягів фінансування за рахунок пошуку та залучення додаткових надходжень до академічного бюджету, економне і раціональне його використання.

Фінансування академії проводиться відповідно до законодавчо-нормативних документів, які регламентують діяльність навчальних закладів відповідного рівня акредитації та бюджетних установ.

Основні джерела фінансування діяльності академії є:

- кошти державного бюджету;
- доходи від надання платних освітніх послуг;
- доходи від господарської діяльності;
- виконання науково-дослідних робіт;
- надходження благодійних внесків, грантів та дарунків.

Загальна сума фінансування академії за загальним та спеціальним фондами державного бюджету за 2015 рік становила 69 304, 8 тис. гривень.

Фінансування із загального фонду державного бюджету кошторисом доходів і видатків на 2015 рік затверджено в сумі 37 423,9 тис. грн., в т.ч. за кодами економічної класифікації видатків. Видатки споживання з них:

- оплата праці працівників бюджетних установ – 17 090,5 тис. грн.;
- нарахування на заробітну плату – 6 158,4 тис. грн.;
- продукти харчування дітям-сиротам – 794,8 тис. грн.;
- м'який інвентар та обмундирування – 20,6 тис. грн.;
- оплата комунальних послуг та енергоносіїв – 1 764,7 тис. грн.;

в т.ч. оплата електроенергії – 278,7 тис. грн. та оплата природного газу –

1 486,0 тис. грн.

- субсидії і поточні трансферти – 11 594,9 тис. грн., в т.ч.:
- стипендії – 11 460,5 тис. грн.;
- інші трансферти – 134,4 тис. грн.

Частка видатків споживання у загальній сумі фінансування становить 100 %.

У 2015 році фінансування видатків розвитку в кошторисі загального фонду не передбачено.

Із загальної суми фінансування із загального фонду у 2015 році оплата праці з нарахуваннями становить – 62 %; придбання предметів постачання і матеріалів, видатки на утримання бюджетних установ – 0,1 %; оплата комунальних послуг на енергоносії – 4,7 %; продукти харчування – 2,1 %; субсидії і поточні трансферти (стипендія) – 31 %.

Відповідно до затвердженого кошторису на 2015 рік та помісячного плану використання бюджетних коштів по загальному фонду станом на 31 грудня 2015 року профінансовано всі статті видатків.

Надходження до спеціального фонду державного бюджету склали 31 881,0 тис. грн., в тому числі від надання освітніх послуг – 23 680,8 тис. грн., від господарської діяльності – 6729,0 тис. грн., від оренди майна – 349,5 тис. грн., інші надходження – 1,0 тис. грн. та надходження благодійних внесків, грантів, дарунків – 1 120,7 тис. грн.

За 2015 рік видатки споживання за рахунок спеціального фонду становлять – 29 882,5 тис. грн., в т.ч.:

- на оплату праці – 14680,2 тис. грн. (49,1 %);
  - нарахування на заробітну плату – 5208,3 тис. грн. (17,4 %);
  - на придбання предметів, матеріалів, обладнання, інвентаря – 2580,5 тис. грн. (8,6 %);
  - на оплату продуктів харчування – 704,0 тис. грн. (2,4 %);
  - на оплату комунальних послуг та енергоносії – 5102,1 тис. грн. (17,1 %),
- в т.ч.:

- на оплату теплопостачання – 50,4 тис. грн. (1 %);
- на оплату водопостачання та водовідведення – 527,4 тис. грн. (10,3 %);
- на оплату електроенергії – 1745,2 тис. грн. (34,2 %);
- на оплату природного газу – 2779,1 тис. грн. (54,5 %);
- відрядження – 71,9 тис. грн. (0,2 %);
- на оплату інших послуг, крім комунальних – 1012,2 тис. грн. (3,4 %);
- інші видатки – 404,9 тис. грн. (1,4 %);
- поточні трансферти населенню (стипендії) – 59,4 тис. грн. (0,2 %);
- капітальні видатки – 59,4 тис. грн. (0,2 %).

Загальна сума видатків на заробітну плату за загальним та спеціальним фондами становить 31770,7 тис. гривень.

У 2015 році на виконання статті 57 Закону України «Про освіту» допомога на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу надавалась всім педагогічним і науково-педагогічним працівникам академії.

З 01 вересня та з 01 грудня відповідно до постанов КМУ відбулося підвищення посадових окладів, але додаткових коштів, які виділила держава на

ці цілі не вистачило, тому вимушені були залучати кошти спеціального фонду. Крім цього було збережено та виплачено максимальний розмір доплат і надбавок, а також індексацію, всім без виключення працівникам академії.

Середньорічна кількість студентів, які у 2015 році отримували стипендію – це 1068 особи, з них аспірантів – 78 осіб та 94 особи пільгової категорії.

Стипендіальний фонд та фінансування інших соціальних виплат студентам у 2015 році налічував 12 410,3 тис. гривень.

Під особливу увагу керівництва академії постійно перебувають питання поліпшення умов праці, навчання та проживання співробітників і студентів. Зусилля підрозділів адміністративно-господарської частини в 2015 році були спрямовані на подальше удосконалення матеріально-технічної бази з метою забезпечення сприятливих умов для навчання, праці та побуту студентів і співробітників.

Службами здійснюється експлуатація та своєчасний ремонт інженерних мереж та енергетичного обладнання. Власно отримано акти готовності до опалювального сезону. Навчальні корпуси та гуртожитки безперебійно забезпечуються електроенергією, теплоносієм, водою та газом, постійно здійснюється контроль за їх раціональним використанням.

Своєчасно проводиться технічне обслуговування інженерного обладнання. У встановлені терміни подається звітність про споживання енергоносіїв.

Відділом матеріально-технічного забезпечення та організації закупівель здійснювалось своєчасне постачання матеріалів, оргтехніки, меблів та інших товарів для забезпечення освітньої діяльності.

З метою покращання умов навчання, праці та проживання студентів і викладацького складу у минулому році були власними силами проведені роботи, а саме:

- заміна дерев'яних вікон на металопластикові в гуртожитках та навчальних корпусах;
- власними силами виконувались роботи по ремонту приміщень, даху в навчальних корпусах та гуртожитках;
- виконувались поточні ремонти системи водо-, теплопостачання, електромереж та роботи щодо благоустрою території, зокрема встановлений спортивний майданчик для студентів.

Протягом 2015 року працівниками навчально-виробничого об'єднання проведена робота щодо удосконалення асортименту страв для харчування студентів та співробітників, поліпшення якості обслуговування. В поточному році середньоденна чисельність споживачів збільшилася як у їдальнях, так і у буфетах (кафе). Протягом 2015 року відбулося відкриття нових пунктів харчування на території академії.

Господарським відділом здійснювалася робота з підтримання в належному стані всіх приміщень корпусів академії, проводились регулярні прибирання території.

В академії активно проводилися заходи щодо раціонального використання бюджетних коштів, економії матеріальних і фінансових ресурсів,

впровадження результатів розробок об'єктів інтелектуальної власності та економії енергоресурсів.

Незважаючи на брак коштів, все ж було зміцнено матеріально-технічну базу академії, а саме за рахунок благодійних коштів було придбано комп'ютерну техніку, офісні меблі тощо на загальну суму 1192,8 тис. гривень.

На жаль, обмежені фінансові можливості не дають змоги вирішити всі питання так швидко, як хотілося б. Наступного року ця робота буде послідовно продовжуватись, що дасть можливість покращити умови навчального, виховного та науково-дослідного процесів в академії.

В академії своєчасно складається та подається бухгалтерська, фінансова, податкова та статистична звітність, надаються відомості про майновий стан академії в терміни, встановлені МОН України, органами статистики та іншими контролюючими органами.

Взагалі 2015 рік був складним. Війна на Сході, обмеження з боку Росії і т.п. негативно впливають на економіку країни. Згідно з кошторисом академія отримувала фінансування лише на заробітну плату, стипендію і на виплати дітям-сиротам. Коштів на комунальні послуги держава взагалі не виділила і це лягло тягарем на спецфонд. Незважаючи на ситуацію в країні, минулий бюджетний рік академія закінчила без заборгованості по заробітній платі, стипендії, комунальним послугам.

6. Дотримання законодавства, активне використання засобів щодо удосконалення управління

Протягом звітнього періоду велася активна робота у сфері поліпшення координації діяльності підрозділів академії та проводився комплекс робіт з інформатизації освітнього процесу, наукової та фінансово-господарської діяльності.

У зв'язку з передачею Полтавської державної аграрної академії до сфери управління Міністерства освіти і науки у 2015 році підготовлено нову редакцію Статуту ПДАА у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту», який 12.10.2015 затверджений Міністерством освіти і науки України. Також вжито заходів до зміни внутрішньої документації Академії.

У порядку правового забезпечення організаційної діяльності всіх структурних підрозділів академії, у зв'язку зі зміною підпорядкування та з метою впровадження Закону України «Про вищу освіту», виконувалася робота по приведенню у відповідність положень, посадових інструкцій та іншої внутрішньої документації академії. Зокрема, розроблено, затверджено та введено в дію Положення «Про Вчену раду Полтавської державної аграрної академії» з урахуванням вимог нової редакції Закону.

Протягом 2015 року оновлені, затверджені та уведені в установленому порядку посадові інструкції науково-педагогічних працівників, навчально-допоміжного та адміністративно-господарського персоналу, що сприяє більш ефективній організаційній роботі в цілому по академії.

Працівниками юридичного відділу ведеться претензійно-позовна робота. Так, за звітний період юридичним відділом до судових органів подано 7 позовних заяв у цивільних справах про скасування судових наказів, які судом задоволено повністю. Загалом до Академії пред'явлено 11 позовів, по кожному з яких забезпечено участь у судових засіданнях. Юридичним відділом до судових органів подано 7 апеляційних скарг та 6 касаційних скарг.

Юридичний відділ академії надавав правові висновки та пропозиції щодо підготовки різного роду документації, проводився правовий аналіз проектів положень, наказів та посадових інструкцій працівників. Здійснювався контроль і перевірку організаційно-розпорядчої документації: наказів, розпоряджень, інших внутрішніх документів Академії на відповідність вимогам законодавства.

За вказаний період часу надано 20 юридичних консультацій абітурієнтам, студентам, викладачам та співробітникам Академії, перевірено та завізовано 1517 наказів по студентам, 1122 накази по кадровій роботі, 154 накази по відрядженням та 260 по основній діяльності Академії.

Окрім того, академією велась робота по укладенню та пролонгації договорів оренди нерухомого майна, що належить до державної власності, укладенню договорів на відшкодування комунальних послуг та інших обов'язкових платежів. Так, за 2015 рік укладено та продовжено дію 10 договорів оренди.

З метою забезпечення належного контролю та оперативного реагування на можливі факти порушень і зловживань антикорупційного законодавства в Академії діє уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції, до складу якого входять працівники юридичного відділу. Згідно з планом заходів Полтавської державної аграрної академії щодо запобігання і протидії корупції на 2015 рік проводилась роз'яснювальна робота відносно заповнення працівниками декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, роз'яснювались питання антикорупційного законодавства, його зміни та новації, розглядались питання попередження причин та умов, що сприяють скоєнню корупційних правопорушень.

Питання щодо запобігання хабарництву і корупції періодично порушуються профілактично на засіданнях вчених рад, кафедр, нарадах з викладачами, зборах органів студентського самоврядування.

У деканатах та гуртожитках академії розміщено «скриньки довіри», створено інформаційні стенди довіри, відкрито телефонну лінію «гарячу лінію».

На сайті ПДАА в розділі «Студенту» міститься інформаційна рубрика з питань протидії правопорушень.

Усі перелічені заходи надають можливість студентам інформувати керівництво академії про будь-які форми тиску з боку викладачів, посадовців та інших осіб, реагувати на невідповідності в системі управління якістю ПДАА. На сьогодні факти звернень студентів відсутні.

Одним із завдань відділу є постійна перевірка дотримання працівниками академії правил внутрішнього трудового законодавства, за результатами якої складались відповідні акти.

У 2015 році проводились планові та позапланові перевірки діяльності Академії органами Державної фінансової інспекції України в Полтавській області, Державної санітарно-епідеміологічної служби України, Інспекцією Держенергонагляду, якими виявлені незначні недоліки. За результатами перевірок розроблено план дій по усуненню виявлених недоліків.

За звітний період з боку контролюючих органів до академії не застосовувалися будь-які заходи фінансового, матеріального чи адміністративного характеру.

Профспілкова організація академії постійно здійснює представництво і захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілки у відносинах з адміністрацією академії. Профспілкова організація ПДАА налічує 2117 члена профспілки, з них 752 співробітників академії. За звітний 2015 рік профком академії своєчасно та професійно виконував основні розділи Колективного договору з метою забезпечення соціального захисту кожного члена профспілкової організації, а також тих співробітників, які не є членами профспілки.

Протягом року профком брав активну участь в організації та фінансовій підтримці різних заходів, а саме: науково-практичних конференцій, заходів з питань роботи з молоддю.

Профком академії протягом року постійно реагував на запити членів профспілки щодо отримання матеріальної допомоги з різних причин.

Профком академії проявляв турботу до дітей підліткового віку. Були надані новорічні подарунки від профкому академії на суму 14730 гривень.

Діючий в академії Колективний договір виконувався в повному обсязі.

Пріоритетом ректорату є робота щодо своєчасної і у повному обсязі виплати заробітної плати та стипендій згідно з діючим законодавством України та умовами Колективного договору. Значна увага приділяється матеріальному та моральному заохоченню співробітників за високі результати праці, студентів за активне навчання, активну громадську роботу тощо.

Прийом на роботу співробітників адміністративно-господарської частини академії здійснюється відповідно до Кодексу законів про працю України. Під час підбору кадрів на вакантні посади широко використовуються можливості преси. Полтавська державна аграрна академія активно співпрацює з Державною службою зайнятості.

Працівники академії реалізують право на працю шляхом укладання трудового договору про роботу в установі. Працівники мають право на відпочинок відповідно до законів про обмеження робочого дня та робочого тижня і про щорічні оплачувані відпустки, право на здорові та безпечні умови праці.

У кожному структурному підрозділі академії на робочих місцях для працівників створено всі необхідні умови праці відповідно до Закону України «Про охорону праці» та інших нормативно-правових актів з охорони праці. Всі працівники ознайомлені під підпис зі своїми посадовими обов'язками. Проводилася робота щодо дотримання законодавства з охорони праці, пожежної безпеки, виробничої санітарії та забезпечення необхідних умов праці

і профілактики профзахворювань, проводяться періодичні медичні огляди працівників; проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, електробезпеки, охорони праці.

У своїй структурі заклад має дві їдальні, які мають сучасне обладнання, дотримуються санітарно-гігієнічних норм обслуговування.

Протягом року постійно вживалися заходи безпосередньо для зміцнення трудової та договірної дисципліни. Адміністрація та профспілка постійно працюють над пошуком можливостей поліпшення умов роботи та відпочинку співробітників, навчання студентів, аспірантів.

Адміністрацією академії спільно із профспілковим комітетом кожного навчального року організовуються зустрічі з різними категоріями членів трудового колективу щодо вирішення нагальних потреб виробничого та побутового характеру, інформується про стан виконання положень колективного договору, ретельно відслідковуються питання відповідності положень Статуту академії чинному законодавству, дотримання законодавства під час прийняття на роботу за трудовими договорами, контрактами та конкурсами, посадових інструкцій, правил внутрішнього розпорядку.

У суворій відповідності до законодавства України забезпечується захист персональних даних, відомостей, що становлять державну, службову та комерційну таємницю. До роботи з документами цієї категорії допущено обмежену кількість осіб, перевірених в установленому порядку. Кімнати для зберігання документів, які містять секретну інформацію, обладнані належним чином і охороняються.

Академія у своїй діяльності забезпечує постійний контроль за порядком збереження та захисту конфіденційної інформації фізичних осіб, до якої належать дані про національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання тощо.

Питання вдосконалення системи управління періодично розглядаються на засіданнях вченої та методичної рад академії, ректорату з прийняттям відповідних рішень.

Інформація про результати діяльності академії у відповідних напрямках, виконання Статуту, планів прийому на навчання, показників ефективного використання державного майна та інших показників діяльності навчального закладу, дотримання законодавства у сфері освіти і науки, а також виконання ректором умов контракту надаються Міністерству освіти і науки України у встановлені строки.

Звітування ректора про результати своєї діяльності здійснюється перед органами громадського самоврядування.

В академії діють колегіальні та робочі органи: вчена рада, ректорат, науково-методична рада, інші органи управління, робота яких здійснюється відповідно до розроблених і затверджених планів. На засідання виносяться питання навчально-виховної, наукової, фінансово-господарської діяльності академії, заслуховуються доповіді керівників (проректорів, директорів ВНЗ I-II рівня акредитації, деканів факультетів) про певні напрями діяльності навчально-наукового виробничого комплексу ПДАА.

Виконання запланованих заходів здійснюється відповідними структурними підрозділами та посадовими особами у такому порядку: готуються накази, розпорядження, проводяться засідання вчених рад інститутів, факультетів, засідання кафедр, наради тощо. Звіти про виконання заходів обговорюються на засіданнях вчених рад факультетів, інститутів та вченої ради академії.

В академії діє система контролю за виконанням рішень попередніх засідань вчених рад та ректорату, які обговорюються на засіданнях вчених рад інститутів, факультетів та вченій раді, а також на засіданнях студентського самоврядування та на загальних зборах студентів відповідних факультетів.

Таким чином, в академії створено можливості для цілеспрямованої діяльності щодо духовного, культурного, інтелектуального розвитку та соціальної підтримки особистості. Студентські органи самоврядування функціонують на демократичних засадах, представлені у вчених радах академії і факультетів, інших інституціях ВНЗ і мають реальний вплив на управлінську діяльність. Стан соціальної сфери відповідає діючим нормативним вимогам; належним чином підтримуються умови для роботи, навчання та відпочинку. Заклад достатньою мірою забезпечений площами соціально-побутового призначення, їдальнями, гуртожитками, спортивними спорудами. Студенти, які згідно з чинним законодавством потребують соціального захисту, вчасно отримують відповідні пільги та матеріальні виплати.

Враховуючи актуальність і складність розв'язання проблем вищої школи, а також накопичений досвід та потенціал академії, маємо конкретну програму дій, націлену на створення передумов прискорення реформування системи освіти і сталого розвитку академії. Діяльність ПДАА буде й надалі спрямована на підготовку фахівців усіх освітніх рівнів, підвищення кваліфікації науково-педагогічного потенціалу, широке використання новітніх технологій у навчальному процесі, гуманітаризацію освіти й виховання молоді, інформатизацію науково-освітніх програм, розвиток наукової та міжнародної діяльності, зміцнення та збільшення матеріальної бази навчального закладу.

Ректор ПДАА, професор
«15» лютого 2016 року

В. І. Аранчій